

Perspectiefnota 2021

Meerjarenperspectief 2021-2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Hoofdpijnen	5
2.1	Een duurzamer, socialer, veiliger en vitaler Gooise Meren	5
2.2	Financieel beeld Perspectiefnota 2021-2024	7
2.3	Besluitvorming na Programmabegroting 2020-2023	7
2.4	Ontwikkelingen Perspectiefnota 2021-2024	8
2.5	(Noodzakelijke) dekkingsvoorstellen	14
2.6	Een sluitende meerjarenbegroting	15
2.7	Ontwikkeling weerstandsvermogen en kengetallen	16
3	Programma's	18
	Programma 1 Inwoners en Bestuur	20
	Programma 2 Veiligheid	22
	Programma 3 Openbare ruimte, Verkeer en Parkeren	25
	Programma 4 Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	28
	Programma 5 Duurzaamheid, Water en Groen	34
	Programma 6 Werk en inkomen	38
	Programma 7 Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd	40
	Programma 8 Sport, Cultuur en Recreatie	44
	Programma 9 Algemene baten en lasten	47
4	Financiële uitgangspunten begroting	50
4.1	Financiële uitgangspunten	50
5	Risico's	51
6	Investeringsplan	53
6.1	Inleiding	53
6.2	Noodzakelijke investeringen	53
6.3	Doorgeschoven investeringen	62

1 Inleiding

Wie de toekomst als tegenwind ervaart, loopt in de verkeerde richting.

(Martin Held – Duits acteur 1908-1992)

Aan de gemeenteraad

We leven de laatste maanden in tijdvakken van twee of drie weken. Wat gaat de nabije toekomst ons brengen aan maatregelen en versoepelingen met betrekking tot het coronavirus. Wat betreft de besmettingen en slachtoffers houden we ons vast aan de dagkoersen. Het is best eng en onzeker om te ver vooruit te kijken. September is zo'n beetje de verste stip op de horizon.

Dit ontslaat de gemeente niet van de plicht verder vooruit te kijken, naar het jaar 2021 en de daaropvolgende jaren. We kunnen en willen de toekomst niet ontlopen.

Voor u ligt de Perspectiefnota 2021-2024 van de gemeente Gooise Meren. In de perspectiefnota presenteert het college de kaders voor de inzet van financiële middelen in 2021 en daarna. De perspectiefnota vormt daarmee de basis voor de Programmabegroting 2021-2024, die in het najaar wordt opgesteld. De keuzes die nu in het voorjaar worden gemaakt, werken door in het najaar en de daaropvolgende jaren.

Vooruitkijkend naar 2021 en verder zien we, ook zonder dat de gevolgen van de coronacrisis al scherp in beeld zijn, dat het financieel perspectief voor de gemeente onder druk staat. Daar is de gemeente Gooise Meren niet uniek in. Denk daarbij aan een groot aantal ontwikkelingen, zoals de Jeugdzorg, de transitie in het fysiek domein, toename van kapitaallasten van investeringen, onzekerheid over de uitkering uit het gemeentefonds, macro economische ontwikkelingen etc. Ondanks de financiële onzekerheden ligt er nog steeds een stevige ambitie om de volgende stap te zetten in een duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren. We blijven investeren in de toekomst van Gooise Meren.

College van Burgemeester en Wethouders Gooise Meren

Leeswijzer

Richtlijnen

De raadswerkgroep Financiën heeft richtlijnen vastgesteld voor de producten uit de planning en control cyclus, waaronder ook de Perspectiefnota. Deze richtlijnen geven we hieronder weer.

Het begrotingsjaar begint met de Perspectiefnota. Hierin vindt een kaderstellende vooruitblik naar de komende jaren plaats en de komende begroting in het bijzonder. Kenmerkend hiervoor is de integrale afweging die wordt gemaakt voor de inzet van de middelen voor de komende jaren. De inhoud van de Perspectiefnota kan jaarlijks veranderen, afhankelijk van de actualiteit (college-uitvoeringsprogramma, bezuinigingen). Een vaste herkenbare indeling zorgt echter toch voor consistentie en herkenbaarheid.

Richtlijnen Perspectiefnota:

1. De Perspectiefnota legt tenminste het meerjarig financieel kader vast.
2. Besluiten over nieuwe ontwikkelingen/wensen vinden zo veel mogelijk integraal plaats bij het vaststellen van de Perspectiefnota.
3. De keuze die we maken in de Perspectiefnota worden vertaald in de Programmabegroting
4. In de Perspectiefnota worden de (financiële) uitgangspunten voor de begroting vastgesteld.
5. Bij de Perspectiefnota beschrijft in elk geval de nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op de koers en/of het meerjarig financiële beeld
6. De Perspectiefnota bevat in ieder geval een meerjarig investeringsplan.

De Perspectiefnota 2021-2024 is als volgt opgebouwd:

Samenvattend financieel beeld 2021-2024

In hoofdstuk 2 besteden we aandacht aan de coronacrisis, de voortgang van het College-uitvoeringsprogramma en het financieel meerjarenbeeld 2021-2024 en enkele financiële kengetallen. Hierbij dient de Programmabegroting 2020-2023, inclusief amendementen en de structurele doorwerking uit het tweede Voortgangsverslag 2019, als basis. Ook de voorlopige cijfers uit het eerste Voortgangsverslag 2020 zijn hierin meegenomen. Vervolgens leiden de voorgestelde mutaties tot een nieuw financieel beeld.

Programma's

In hoofdstuk 3 worden de algemene aandachtspunten toegelicht en specifieke voorstellen gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste voorgenomen investeringen (zoals opgenomen in de bijlage).

Financiële uitgangspunten programmabegroting

De belangrijkste algemene financiële parameters worden toegelicht in hoofdstuk 4. Denk daarbij aan de loon- en prijsstijgingen en de uitkering uit het gemeentefonds.

Risico's

In hoofdstuk 5 zijn ontwikkelingen benoemd, die effect kunnen hebben op het begrotingssaldo.

Foto's

De foto's in deze perspectiefnota zijn gemaakt door: Vranz van Maaren: Voorblad, Tom Loman: Programma 1, 3, 5, 6, Judith van Dijkhuizen / Brandweer Gooi en Vechtstreek: programma 2, Gemeente Gooise Meren: Programma 4, Margot Scheerder: Programma 7, Johan van der Geest / SDO: Programma 8, Weegschaalmuseum Naarden (muntgewichtsdooze): Programma 9.

2 Hoofdpijnen

2.1 Een duurzamer, socialer, veiliger en vitaler Gooise Meren

Wij bieden u deze Perspectiefnota 2021-2024 aan onder uitzonderlijke omstandigheden. Nederland zit in een ingrijpende crisis. Misschien wel de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Niemand weet nog hoe de samenleving over drie maanden of over een jaar functioneert. Het openbare leven was tot voor kort bijna helemaal stilgelegd. Dit heeft grote gevolgen voor de economie en de inwoners in Gooise Meren. Er komt voorzichtig ruimte. Ruimte die ook nodig is. Bijvoorbeeld bij ouders die hun werk moeten combineren met de schoolbegeleiding van hun kinderen. Ruimte ook voor kinderen en jongeren die hun school, sport en spel missen. Naleving van de belangrijkste basisregels blijft daarbij nodig.

Effecten coronacrisis

We hebben een eerste inventarisatie gemaakt van de gevolgen van het coronavirus. Als gemeente hebben we te maken met de economische en maatschappelijke gevolgen. In de gemeente merken ondernemers en zelfstandigen dat hun omzet van de één op de andere dag is weggefallen. Ondernemers hebben geïnvesteerd in hun bedrijf. De kans om die investering terug te verdienen lijkt ineens verdwenen. Het kabinet biedt steunmaatregelen, maar het is onvermijdelijk dat inwoners en bedrijven in Gooise Meren problemen krijgen.

In deze tijd moeten wij iets zeggen over de financiële positie van onze gemeente en onze plannen. Ons meerjaren financieel beeld staat, al voordat de coronacrisis uitbrak, onder druk. Het is onze taak als college om in deze tijd het werk te blijven doen. Er komt een moment dat de acute strijd tegen het coronavirus achter ons ligt. Op dat moment moeten we als gemeente verder.

In onze dagelijkse werkzaamheden zien we de effecten ook al. Zo maken we bijvoorbeeld extra kosten voor uitkeringen voor levensonderhoud van zelfstandigen die in de financiële problemen zitten (Tozo regeling). Maar we hebben ook minder belastinginkomsten, bijvoorbeeld de toeristenbelasting, reclamebelasting of precariobelasting. Ook zijn er minder parkeeropbrengsten, minder opbrengsten uit evenementen (leges) en minder inkomsten uit paspoorten en rijbewijzen. Deze lijst is niet volledig, maar het geeft wel een eerste beeld van de invloed van de coronacrisis op onze begroting. Het college maakt gebruik van de scenario's van het Centraal Planbureau (CPB) om de orde van grootte van de impact inzichtelijk te maken, en aan te geven waar de voornaamste onzekerheden zitten

Koers houden en blijven investeren

Juist nu vinden wij het belangrijk de gekozen koers naar een 'duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren' vast te houden en te blijven investeren in de gemeente en haar inwoners en in te zetten op de veerkracht in de samenleving. De Mid term review van het College-uitvoeringsprogramma geeft ook aan dat de focus op uitvoering werkt. We zijn goed op stoom en het werk is volop in uitvoering, zeker in het ruimtelijke domein. Denk daarbij aan de Vlietlaan, waar de gemeente al de herinrichtingsplannen aan het vormgeven is samen met omwonenden en ondernemers. Of de voorbereidingen van een multifunctionele sporthal op het Bredius terrein, waar overdag de scholen van het IKC voor bewegingsonderwijs terecht kunnen, waar sportverenigingen diverse zaalsporten kunnen beoefenen en waarin kleedkamers en opslag voor de buitenactiviteiten en een kantine zijn ondergebracht. Ook speelt het herstelplan 'Oostelijke vestingwallen', waarmee de aantrekkelijkheid voor inwoners wordt vergroot en Muiden als vestingstad zichtbaar en beleefbaar wordt voor bezoekers. Tot slot zijn er allerlei grootschalige onderhoudsprojecten in voorbereiding, zoals de Mariahoeve, Eikenlaan, Beerensteinerlaan en Energiestraat.

Investeren is natuurlijk geen zuiver fysieke actie. Juist bij onze koers naar een duurzaam, sociaal, veilig en vitaal Gooise Meren hangen fysieke en sociale maatregelen samen. Investeren in de (fysieke) kwaliteit van de gemeente zorgen niet alleen dat inwoners meer van onze wijken en kernen kunnen genieten, maar bevorderen ook het sociale welbevinden en de leefbaarheid. Evenzeer dragen leefbare wijken en goede sociale voorzieningen bij aan het vestigingsklimaat, dat een factor is voor de ruimtelijk- en economische ontwikkeling. Een vitaal Gooise Meren.

We investeren ook in een stevige sociale basis en vangnet voor diegene die het zelf (niet meer) redden. Meedoen aan het maatschappelijke leven, betekenisvolle contacten en zinvol bezig zijn dragen immers bij aan een positief effect op het welzijn van onze inwoners. En daarmee aan een gezonde en vitale samenleving waarin iedereen talenten kan ontwikkelen, waar kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien, waar inwoners in verbinding staan met elkaar en mee kunnen doen aan het 'gewone' leven. De transformatie in het Sociaal domein is nodig om te komen tot passende zorg voor een ieder, tegen acceptabele kosten en met behoud van kwaliteit.

Keuzes maken

Terug naar de financiële uitdagingen voor de komende jaren. Vorig jaar, in de Perspectiefnota 2020-2023, hebben wij onze zorgen gedeeld over de financiële positie van Gooise Meren. Die zorgen zijn er nog steeds. Er liggen forse uitgaven in het fysiek domein zoals de Omgevingswet en de Energietransitie. Dit geldt ook voor onze ruimtelijke projecten in onze buitenruimte. Zie hiervoor onze eerdere [winstwaarschuwing](#) in de raadsmededeling financiële beheersing in het fysiek domein en paragraaf 2.4.3 van deze perspectiefnota. Ook het Sociaal domein kan hier niet onbenoemd blijven. Duidelijk is dat de tekorten zonder ingrijpen de komende jaren gaan oplopen. Het aanpakken van dit probleem kan niet alleen door efficiënter te werken. We zullen de komende jaren ook scherpe en wellicht pijnlijke keuzes moeten maken bij de Jeugdzorg en Wmo. We zijn ook nog in afwachting meicirculaire en de daaruit voortvloeiende consequenties. De opgave is een balans te zoeken tussen wat we willen en wat we aankunnen. De verhouding tussen de ambities, onze financiële positie, de draagkracht van onze gemeenschap en de capaciteit van de organisatie dienen we daarbij scherp in de gaten te houden. Kortom: koers houden en investeren, maar ook ambities bijstellen om financieel gezond te blijven. Dat laatste doen we door in de Mid term review ambities te prioriteren, te temporiseren en slim met elkaar te verbinden én met de volgende maatregelen, die in de paragrafen 2.2 tot en met 2.5 nader worden toegelicht:

- *Begrotingscan*
We voeren wederom de begrotingsscan uit zoals vorig jaar met u is afgesproken
- *Kapitaallastenplafond*
We stellen een kapitaallastenplafond in, waarmee we de kapitaallasten maximeren op het niveau van de huidige Programmabegroting 2020-2023, waaronder het IHP.
- *Kostenbeheersing Sociaal domein:*
We zijn zowel lokaal als regionaal een traject gestart om ervoor te zorgen dat de inwoners, waaronder de jeugdigen, de komende jaren passende zorg tegen aanvaardbare kosten krijgen.
- *Indexering*
We passen een vaste systematiek toe t.a.v. indexering (loon- en prijsontwikkeling). Vorig jaar is met uw raad afgesproken om hiervoor de door het Rijk in de meicirculaire gehanteerde indexcijfers te gebruiken.
- *Capaciteit en ambitie.*
We houden vast aan de huidige programmabegroting ten aanzien van personeelsbudgetten en we wensen in principe geen groter ambtelijk apparaat, tenzij dit noodzakelijk is door eventuele wettelijke taken.

2.2 Financieel beeld Perspectiefnota 2021-2024

In deze perspectiefnota draait het vooral om onze financiële positie. Uit tabel I hieronder blijkt dat er op dit moment sprake is van een tekort van jaarlijks € 1 miljoen in de periode 2021-2024. Nu, halverwege het jaar, is het tijd om zorgvuldig bij te sturen. Daarom stellen we enkele maatregelen voor (zie 2.5), die in deze perspectiefnota zijn verwerkt en die we in de aanloop naar de Programmabegroting 2021-2024 nader zullen uitwerken.

Wij presenteren een sluitend meerjaren perspectief.

I: Financieel beeld Perspectiefnota 2021 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	1.795	415	485	47
II: Besluitvorming na Begroting 2020	-1.578	-626	-814	-276
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	217	-211	-329	-229
Mutaties Perspectiefnota 2021				
III: Onvermijdelijke ontwikkelingen	-366	-375	-375	-375
IV: Overige voorstellen	-778	-478	-433	-433
V: Programma overstijgende voorstellen	-179	-145	116	-4
Begrotingssaldo vóór dekkingsvoorstellen	-1.106	-1.209	-1.021	-1.041
VI: Dekkingsvoorstellen PN21	845	915	982	1.041
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-261	-294	-40	-1
Incidentele baten en lasten	-1.348	-305	-169	-174
Structureel begrotingssaldo PN 2021-2024	1.087	11	129	173

Hieronder lichten we de mutaties toe die leiden tot dit financieel saldo.

2.3 Besluitvorming na Programmabegroting 2020-2023

De Programmabegroting 2020-2023, inclusief amendementen, vormt het uitgangspunt voor deze perspectiefnota. Na vaststelling van de Programmabegroting 2020-2023, begin november 2019, zijn separate voorstellen aan de raad voorgelegd. De besluitvorming daarover heeft geleid tot een financieel effect ten opzichte van die begroting. Dit zijn 1. het tweede Voortgangsverslag 2019, waarin de meicirculaire 2019 is verwerkt, 2. de septembercirculaire 2019, 3. het 1^e Voortgangsverslag 2020, waarin de decembercirculaire is verwerkt en 4. enkele separate raadsbesluiten eind 2019 en begin 2020. Daarnaast zijn twee mutaties inzake Verbonden Partijen opgenomen, die in deze perspectiefnota niet meer ter discussie staan.

II: Besluitvorming ná Programmabegroting 2020 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Financiële effecten na begroting 2020				
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	-651	-283	-203	-203
Septembecirculaire 2019	258	347	50	663
Raadsbesluiten na PB20				
Vervanging bruggen oud Blaricumerweg	-42	-42	-42	-42
Project MFC Keverdijk	15	15	20	15
Oostelijke Vestingwallen	-2	-10	-10	-10
Optimalisatie sportpark Naarden	-20	-20	-20	-20
Sporthal Bredius	-6	-51	-51	-51
Herinrichting Beerensteinerlaan	-22	-22	-22	-22
Rioolvervanging Energiestraat	9	9	9	9
1e Voortgangsverslag 2020	-963	-436	-392	-442
Onvermijdelijke activiteiten PN21				
Bijdrage OFGV	-21	-	-20	-40
Bijdrage Veiligheidsregio	-133	-133	-133	-133
Besluitvorming ná Programmabegroting 2020	-1.578	-626	-814	-276

2.4 Ontwikkelingen Perspectiefnota 2021-2024

In deze perspectiefnota zijn vervolgens drie ontwikkelingen te onderscheiden.

1. Er zijn onvoorziene, onvermijdelijk en onuitstelbare (de 3 O's) ontwikkelingen opgenomen met een financieel effect (2.4.1).
2. Tevens zijn er voorstellen gedaan, die niet onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn, maar wel wenselijk zijn (2.4.2).
3. Tot slot is er sprake van een aantal specifieke programma overstijgende onderwerpen (2.4.3).

De mutaties worden inhoudelijk toegelicht bij de programma's.

2.4.1 Onvoorziene, onvermijdelijke en onuitstelbare ontwikkelingen

III: Onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdelijke ontwikkelingen (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Financiële effecten 3O's				
MJOP Sport (nav harmonisatie)	-18	-18	-18	-18
Intensiveren van adolescentencontact Jeugd en Gezin	-52	-52	-52	-52
Maaien waterplanten randmeren	-8	-21	-21	-21
Invasieve exoten	-20	-	-	-
Openen van bruggen in Muiden	-40	-40	-40	-40
Mobile device management	-42	-42	-42	-42
Toename beheer raadsleden	-	-16	-16	-16
Aanbesteding nieuwe brandverzekering	-88	-88	-88	-88
Capaciteit wettelijke taken Jeugd/WMO	-98	-98	-98	-98
Onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdelijke ontwikkelingen	-366	-375	-375	-375

In feite is er bij deze voorstellen in tabel III geen keuze en derhalve stellen we voor om deze voorstellen integraal over te nemen.

2.4.2 Overige voorstellen

IV: Overige voorstellen (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
<i>Financiële effecten overige voorstellen</i>				
Gebiedsontwikkeling Muiden Noord-West	-150	-	-	-
Regioconservator	-22	-22	-22	-22
Onderzoek tijdelijke woningbouw	-15	-	-	-
Visie wonen met zorg	-40	-	-	-
Biodiversiteit	-20	-	-	-
Schoolvoetbal	-11	-11	-11	-11
Capaciteit KCC transformatie	-120	-45	-	-
Bijdrage Regio	-400	-400	-400	-400
Overige voorstellen	-778	-478	-433	-433

Hoewel de voorstellen in tabel IV als zeer wenselijk worden beschouwd, is hier nog een keuze mogelijk. Zo is het voorstel van de Regio gebaseerd op de conceptbegroting 2021, waar wellicht ook nog keuzes mogelijk zijn.

2.4.3 Programma overstijgende voorstellen

V: Programma overstijgende voorstellen (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
<i>Financiële effecten programma overstijgend</i>				
Actualisatie investeringsplan	-108	-454	-559	-943
Indexatie baten en lasten	-1.881	-1.881	-1.881	-1.881
Beheerplannen	PM	PM	PM	PM
<i>maatregelen</i>				
Invoeren kapitaallastenplafond	90	370	686	950
Begrotingsscan op taakveldniveau	250	350	400	400
Meicirculaire Gemeentefonds aanname	1.470	1.470	1.470	1.470
Programma overstijgende voorstellen	-179	-145	116	-4

Naast alle individuele voorstellen zijn er ontwikkelingen opgenomen in tabel V, die niet programma gebonden zijn en waarbij keuzes kunnen worden en zijn gemaakt.

1. Actualisatie investeringsplan, inclusief invoering kapitaallastenplafond
2. Beheerplannen
3. Financieel technische uitgangspunten
4. Evenwicht capaciteit en ambitieniveau
5. Sociaal domein

De onderwerpen worden hieronder nader toegelicht. De onderwerpen 1 tot en met 3 zijn financieel verwerkt in Programma 9 Algemene baten en lasten.

1. Actualisatie investeringsplan en kapitaallastenplafond

Eind 2019 is bij ons expliciet bekend geworden dat er sprake is van aanzienlijke achterstanden in het onderhoud van wegen, riolering, groenvoorziening en openbare verlichting in Muiden en Muiderberg. Deze achterstanden zijn al voor de fusie ontstaan, maar waren ten tijde van de fusie in die omvang niet bekend. Om concreet zicht te krijgen op de achterstanden in onderhoud, is vanaf 2016 binnen de beschikbare budgetten en capaciteit een aantal onderzoeken uitgevoerd.

Daaruit is uiteindelijk eind 2019 het beeld ontstaan zoals dat nu voorligt:

- De omvang van het wegenonderhoud blijkt fors groter dan voor de fusie gedacht.
- In Muiden en vooral Muiderberg is veel urgent onderhoud aan de riolering nodig en moet daarnaast ca. 10 km riolering in zijn geheel vervangen worden omdat het einde van de (technische) levensduur is bereikt.
- In de wijk Mariahoeve en op diverse andere locaties dient de openbare verlichting vervangen te worden.
- In combinatie met het groot onderhoud dienen op sommige plaatsen groenvoorzieningen gerenoveerd te worden en speelplaatsen opgeknapt te worden.

Aanzienlijke opgave

Met het verkrijgen van dit inzicht ontstond voor het college een noodzaak én een aanzienlijke opgave om de komende jaren dit onderhoud versneld uit te voeren. De totale kosten hiervan zijn begroot op circa € 28 miljoen, waarvan na toerekening aan en dekking vanuit rioolmiddelen nog circa € 17 miljoen te dekken resteert. In de beschikbare budgetten is echter onvoldoende dekking aanwezig om deze projecten allemaal binnen een afzienbare periode (circa 5 jaar) uit te voeren.

Gegeven deze situatie heeft het college eind 2019 een aantal acties geïnitieerd. Allereerst is het gepresenteerde inzicht over de onderhoudsstaat en noodzakelijke maatregelen, gelet op de omvang en implicaties ervan, onderworpen aan een second opinion door een extern bureau. De uitkomst bevestigde de urgentie en omvang van de opgave. Vervolgens heeft het college opdracht gegeven om een tweetal zaken te onderzoeken, teneinde eventuele significante achterstanden boven tafel te krijgen:

1. Het actualiseren van alle bestaande ramingen voor projecten en investeringen in het fysieke domein.
2. Het ontwerpen van een afwegingskader voor prioritering van de projecten, aangezien realisatie van alle projecten in een kort tijdsbestek zowel financieel als fysiek en qua capaciteit onmogelijk zou zijn.

Actualisatie ramingen en afwegingskader

Een groot aantal ramingen bleek gedateerd, incompleet en/of gebaseerd op gemankeerde uitgangspunten. Zo waren bijvoorbeeld opeenvolgende indexeringen niet toegepast, bouwkosten, engineeringskosten en/of ambtelijke voorbereidingskosten niet meegenomen en was in sommige gevallen de scope (het bereik, de omvang en implicaties) van een project niet uitgekristalliseerd. Het resultaat van deze opdracht is tweërlei geweest. Enerzijds werd duidelijk dat ramingen in veel gevallen naar boven moeten worden bijgesteld om niet in de uitvoeringsfase voor onaangename verrassingen te worden gesteld. Anderzijds bleek een aantal projecten bij nader inzien nog niet rijp voor de realisatiefase, omdat bijvoorbeeld scope e/o uitgangspunten nog aandacht verdienen.

Met dit actuele inzicht is voor alle projecten die in beginsel rijp zijn voor uitvoering, een afwegingskader ontwikkeld. Daarbij zijn al deze projecten 'gescoord' (1, 2 of 3 punten) op de navolgende criteria:

- Technisch urgent: inhoudende een beoordeling van de technische levensduur, onderhoudstoestand in relatie tot o.a. veiligheid en kapitaalvernietiging bij uitstel. Voorbeeld van een technisch urgent project is het groot onderhoud aan Mariahoeve/Eikenlaan;
- Politiek-bestuurlijke ambitie: inhoudende een beoordeling/inschatting van de prioriteit die vanuit politiek en bestuur aan een project wordt toegekend. Een voorbeeld van een project in deze categorie is de herinrichting van de Vlietlaan;
- Maatschappelijke relevantie: inhoudende een beoordeling van het effect of rendement van een project in de samenleving. In deze categorie kan gedacht worden aan de renovatie van sportvelden.

Aan de hand het voorgaande is een overzicht ontstaan, waarin projecten en investeringen zijn geprioriteerd. Relevant in dit verband is dat het college hierbij heeft gestreefd naar een evenwichtige verdeling tussen de kernen, maar ook tussen onderhoud en ambitie.

Financiële gevolgen

Het overzicht levert, tezamen met de aanvulling van nieuwe gewenste investeringen, een volumetoename aan voorgenomen uitgaven op in de periode 2020-2024. In de Programmabegroting 2020-2023 is het totale uitgavenniveau € 103 miljoen. Door genoemde actualisatie zou dit groeien naar € 162 miljoen voor vijf jaar (gemiddeld ruim 30 miljoen per jaar). Een forse toename van 60 miljoen. Hierin is het aandeel indexatie becijferd op ongeveer 20 %, een optelling van bouwindex cijfers van 2017 tot heden. Het thema duurzaamheid is ingeschat op een jaarlijks aandeel van ongeveer 10 % en betreft onder meer klimaatadaptieve maatregelen (een robuust hemelwaterstelsel/ 2e rioolstelsel), biodiversiteit en circulair inkopen.

Een stap voorwaarts

Het in de voorbije maanden doorlopen, intensieve en ingrijpende traject heeft ons gebracht tot het punt waar we nu staan. De constatering van een aanzienlijk probleem in Muiden en Muiderberg hebben wij aangegrepen om een stap voorwaarts te zetten in de planning, prioritering en realisatie van onze projecten. Deze aanpak heeft ons het vereiste inzicht gebracht in de opgave waarvoor wij staan en heeft ons tegelijkertijd verder gebracht in de ontwikkeling van onze organisatie. Na een aantal jaren van visie-ontwikkeling en bouwen aan de organisatie, is het college nu in staat en gereed om de uitvoering van projecten en investeringen ter hand te nemen. Wij hebben niet de mogelijkheid om alles in een kort tijdsbestek waar te maken, maar zijn wel in staat om op basis van de gemaakte afwegingen de komende tijd tot aansprekende resultaten te komen en daarin ook een versnelling aan te brengen ten opzichte van de voorliggende periode.

Invoering kapitaallastenplafond

De actualisatie van voorgenomen investeringen kenmerkt zich, zoals aangegeven, door een aanzienlijke volumetoename van de investeringsuitgaven tot gemiddeld ruim € 30 miljoen per jaar. Dit zou leiden tot een fors hoger niveau aan kapitaallasten. Gelet op andere financiële ontwikkelingen is die toename niet realistisch. Daarom maximeren we, in het kader van deugdelijk financieel beleid, de kapitaallasten op het niveau van de huidige Programmabegroting 2020-2023 (een kapitaallastenplafond). Deze maximering betekent dat ongeveer € 8 miljoen per jaar minder aan investeringen wordt uitgegeven. Met als gevolg uitstel/spreiding van die uitgaven tot na 2024.

Om dit te realiseren is een aantal zoekrichtingen uitgewerkt.

- Voor het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP; uitgavenvolume 2020-2024 € 60 miljoen, dus gemiddeld € 12 miljoen per jaar) wordt het uitgavenvolume gemaximeerd op € 8 miljoen per jaar;
- Daarnaast nemen we aan dat in de praktijk 100% realisatie van de uitvoering van alle projecten niet zal voorkomen (over-programmering). Vooralsnog zetten wij in op 80% realisatie.

Met deze twee zoekrichtingen halen we ongeveer 50% van de doelstelling.

- Om het kapitaallastenplafond te realiseren is vervolgens een nadere prioritering toegepast op basis van met name technische noodzaak. Dit betekent wel dat sommige ambities niet direct kunnen worden verwezenlijkt.

De uitkomsten van deze zoekrichtingen zijn verwerkt in het overzicht van noodzakelijke investeringen (zie hoofdstuk 6.2) en financieel vertaald in deze perspectiefnota in Programma 9 Algemene baten en lasten. Met deze zoekrichtingen zijn we erin geslaagd om het uitgavenvolume van de in onze ogen noodzakelijke investeringen te verlagen met bijna € 40 miljoen tot € 124 miljoen in de periode 2020 - 2024 (zie hoofdstuk 6.3).

De overige projecten worden vooralsnog niet uitgevoerd, tenzij er ruimte is binnen een sluitende begroting om ook andere investeringsprojecten op te starten. Sommige daarvan worden in ieder geval doorgeschoven naar latere jaren. Deze uitgestelde investeringen worden gepresenteerd in hoofdstuk 6.3.

2. Beheerplannen

Kort na de fusie zijn voor de nieuwe gemeente beheerplannen opgesteld voor de kapitaalgoederen (bezittingen in de buitenruimte) in het fysieke domein. Deze beheerplannen stelden ons in staat het beheer van de kapitaalgoederen planmatig en meerjarig in te richten en de daarbij behorende financiering vorm te geven.

Op dit moment is er sprake van een achttal door het college vastgestelde beheerplannen, voor onder meer het beheer van wegen, groen, kunstwerken, gebouwen en begraafplaatsen. Ook het Gemeentelijk rioleringsplan is een beheerplan, als enige vastgesteld door de raad. Voor een aantal kapitaalgoederen (straatmeubilair, openbare verlichting, verkeersregelininstallaties) ontbreekt nog een beheerplan. Inmiddels vereist de regelgeving dat alle nieuwe plannen door de raad worden vastgesteld. Dit zal bij de komende actualisatie gebeuren.

Nu de fusie al even ons achter ons ligt, achten wij de tijd rijp voor een actualisatieronde van de beheerplannen. In de huidige plannen is destijds immers gekozen voor een relatief korte doorlooptijd van vijf jaar, vanwege onder meer de toen nog onvolledige data en daardoor een relatieve onvoorspelbaarheid van de langere termijn. Inmiddels hebben we zodanige stappen gezet in het databeheer, dat aan de beheerplannen een langere doorlooptijd kan worden toegekend. Daarmee kunnen we financiële risico's, als gevolg van bijvoorbeeld investeringen die net buiten de scope van het plan vallen, verder uitsluiten en komen we beter in control. Met een doorlooptijd van vijftien jaar sluiten we beter aan bij de levenscyclus van een gemiddeld kapitaalgoed en overzien we beter de gedurende die levensduur te plegen investeringen, noodzakelijk voor een duurzame instandhouding ervan. Daar waar we nu moeten vaststellen, dat de realisatie en de uitgaven in veel gevallen niet corresponderen met hetgeen we ons eerder voornamen.

In de tweede helft van 2020 gaan we aan de slag met de actualisatie van de beheerplannen, waarbij we de langere looptijd van 15 jaar gaan toepassen. Op basis van de ervaringen, maar ook als gevolg van standaardisering van onze ramingen en de incorporatie van nieuwe regelgeving en politiek-bestuurlijke ambities, houden wij rekening met een toename van de structurele lasten voor planmatig beheer vanaf 2021.

Tegelijkertijd zien wij ons als gevolg van de voorschriften Besluit begroting en verantwoording (BBV) genoodzaakt om het saldo van diverse voorzieningen bij de jaarrekening 2019 af te ramen, gelet op vertragingen die zijn opgetreden in de realisatie.

3. Financieel technische uitgangspunten

Zoals gebruikelijk leggen we in de perspectiefnota de financieel technische uitgangspunten voor de komende programmabegroting voor aan de raad. Dit betreft met name de loon- en prijsstijgingen. Vorig jaar is met uw raad afgesproken om hiervoor de door het Rijk in de meicirculaire gehanteerde indexcijfers te gebruiken. De meicirculaire 2020 is nog niet gepubliceerd, maar de daaraan ten grondslag liggende cijfers worden gebaseerd op de cijfers in het door het CPB opgestelde Centraal Economisch Plan (CEP). Dit CEP is inmiddels voorhanden.

Voor de loon- en prijsontwikkeling van de programmabegroting wordt de volgende systematiek voorgesteld:

1. Voor een reëel begrotingsbeeld is het van belang dat zowel de uitgaven- als de inkomstenbudgetten jaarlijks worden aangepast voor nominale ontwikkelingen (inflatie, loon- en prijsontwikkelingen). Het niet nominaal ontwikkelen van budgetten kan immers leiden tot een uitholling van de programmabegroting.
2. In de meerjarenraming wordt uitgegaan van constante prijzen. Dit betekent dat alleen voor het begrotingsjaar (in dit geval 2021) de budgetten voor loon- en prijsontwikkeling worden bijgesteld. In de jaren daarna wordt de loon- en prijsstijging op nul gehouden, aangezien indexaties voor deze jaren nagenoeg niet zijn vast te stellen.
3. Er wordt onderscheid gemaakt tussen loongevoelige en prijsgevoelige budgetten in de begroting. De loonontwikkeling wordt verwerkt conform de Cao-maatregelen en de mutatie van de sociale lasten. Als er nog geen Cao Gemeenten is voor het betreffende jaar, dan wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid. De prijsontwikkeling wordt verwerkt op basis van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC). Dit is de gemiddelde stijging van de prijzen van de netto materiële consumptie van de collectieve sector en een gangbare index binnen gemeenten. Indexatie wordt ook toegepast op onderhoudsvoorzieningen en voorgenomen investeringen. Zowel de loonvoet sector overheid als de IMOC worden jaarlijks door het CPB gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (maart) en de Macro Economische Verkenning (september). De indexen zijn ook opgenomen in de mei- en septembercirculaires van het Ministerie van Binnenlandse zaken. Ook voor subsidies wordt uitgegaan van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC). Uitzondering hierop is een aantal subsidies binnen het Sociaal domein, waarbij de exploitatie voor tenminste 65% uit personele lasten bestaat. Hiervoor hanteren we voor de indexatie een mengpercentage. Dit mengpercentage is gebaseerd op de index van materiële kosten en de index voor de loonsom in de verhouding een derde – twee derde. Indexatie is niet aan de orde voor organisaties met wie meerjarenafspraken zijn gemaakt. Voor de eigen inkomsten (inclusief tarieven) wordt ook uitgegaan van de prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC).
4. De loon- en prijsontwikkeling wordt jaarlijks voortschrijdend geraamd en bijgesteld door nacalculatie. Dit betekent dat in de prognose voor het komende jaar (jaar t +1) rekening wordt gehouden met een eventuele bijstelling over het lopende jaar (jaar t).
5. Voor de indexering van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen volgen wij in principe de afspraken, die met de regiogemeenten zijn gemaakt.
6. De indexatie van de materiële lasten en subsidies wordt niet doorgevoerd op individuele posten, maar er wordt gebruikt gemaakt van een centrale reservering in de begroting. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024 wordt gekeken welke posten wel en welke niet nominaal ontwikkeld dienen te worden. Dit kan eventueel worden bijgesteld bij het eerste of tweede Voortgangsverslag.

De financiële effecten zijn verwerkt in Programma 9 Algemene baten en lasten en nader toegelicht in hoofdstuk 4. Er is tevens, in afwachting van de publicatie van de meicirculaire, een aanname gedaan voor bijstelling door het Rijk van het Gemeentefonds voor deze loon- en prijsstijging.

Begrotingsscan op taakveldniveau

Eén van de maatregelen om financieel in control te zijn is een periodieke begrotingsscan. Doel hiervan is om te onderzoeken of er nog sprake is van 'lucht' in de begroting dan wel of er nog keuzes zijn om het budget anders in te zetten. Op taakveldniveau zal, in de begrotingsvoorbereiding, worden gekeken welke, met name materiële, kosten door ons beïnvloedbaar zijn.

4. Evenwicht capaciteit en ambitieniveau

Er is gekeken naar de haalbaarheid van de realisatie van het College-uitvoeringsprogramma en aanvullende ambities in relatie tot de omvang van het ambtelijk apparaat. Het is duidelijk dat de salarislasten onder druk zijn komen te staan en er geen rek meer zit in de huidige capaciteit. Het college houdt vast aan de huidige programmabegroting ten aanzien van personeelsbudgetten en wenst in principe geen groter ambtelijk apparaat, tenzij dit noodzakelijk is door eventuele wettelijke taken. Daar waar knelpunten zijn, gaat het college uit van incidentele oplossingen. Ook wordt gekeken naar kwalitatieve verbetering en aandacht voor het terugdringen van het ziekteverzuim.

5. Sociaal domein

De gemeente heeft overschrijdingen van de budgetten voor het Sociaal domein voor individuele jeugdhulp en maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Dat is mede veroorzaakt door onvoldoende rijksmiddelen om alle ambities die samengaan met de decentralisaties van 2015 te verwezenlijken. En ook doordat inwoners, waaronder jeugdigen, de gemeente steeds beter weten te vinden voor individuele ondersteuning. Duidelijk is dat de tekorten zonder ingrijpen de komende jaren gaan oplopen. Daarbij speelt nu ook dat het waarborgen van zorgcontinuïteit ten tijde van het coronavirus nog onbekende kosten met zich mee kan brengen. Kortom, de gemeente staat voor de opgave om samen met, (zorg)aanbieders en inwoners en in afstemming met de samenwerkende regiogemeenten én het Rijk een financieel houdbaar Sociaal domein in te richten. Doel is uitkomen met de middelen die we hebben.

2.5 (Noodzakelijke) dekkingsvoorstellen

Begrotingssaldo vóór dekkingsvoorstellen (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo vóór dekkingsvoorstellen	-1.106	-1.209	-1.021	-1.041

Ons financieel beleid is gebaseerd op een gezonde financiële huishouding. Hierbij hoort een reëel en structureel sluitende begroting. Gelet op het hierboven gepresenteerde financieel beeld zijn aanvullende maatregelen nodig. Hiertoe zijn in tabel VI voorstellen opgenomen en verwerkt in voorliggende perspectiefnota. Deze voorstellen lichten we hieronder toe en zijn financieel verwerkt in Programma 9 Algemene baten en lasten.

Afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het Sociaal domein kan het beroep op maatregelen noodzakelijkerwijs verder toenemen.

VI: Dekkingsvoorstellen (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Financiële effecten dekkingsvoorstellen				
Prijsbijstelling voor 50% doorvoeren	500	500	500	500
Ambitie-/voorzieningenniveau verlagen	300	300	300	300
Investeringsniveau verder terugdringen	45	115	182	241
Dekkingsvoorstellen	845	915	982	1.041

1. Prijsbijstelling voor 50% doorvoeren

Omdat diverse investeringen en budgetten nu steeds reëler worden geraamd is de opgave aan de organisatie om binnen de huidige budgetten haar activiteiten uit te voeren. Dit geldt ook voor de voorgestelde prijsstijgingen van de materiële budgetten van de Verbonden Partijen. Hiermee denken we uiteindelijk ongeveer 50% van de prijsstijging te kunnen besparen.

2. Ambities en voorzieningenniveau bijstellen

Met bovengenoemde maatregelen is de rek uit onze begroting. Dit betekent dat, om alle ambities waar te kunnen maken, ook gezocht moet worden naar mogelijkheden om ambities naar beneden bij te stellen. We kijken waar kansen liggen om middelen, ook ten behoeve van de sport, zo effectief mogelijk in te zetten. De nieuwe ontwikkelingen rondom Naarderheem, waarbij ook in een zwembad is voorzien, bieden in dit verband wellicht kansen. In financiële zin kijken we ook kritisch naar het onderhoud van voorzieningen en gaan we uit van sober, doelmatig en veilig. Ook kan gedacht worden aan het verlagen van specifieke subsidies. Wij veronderstellen dat hiermee een structurele dekking kan worden gevonden van € 300.000. De gemeenteraad kan het college richtinggevende uitspraken meegeven over de invulling van deze maatregel als opmaat naar de programmabegroting.

3. Investeringsniveau verder terugdringen

Zoals gemeld in paragraaf 2.4.3 zijn er diverse maatregelen genomen om het investeringsniveau aanvaardbaar te houden. Dit neemt niet weg dat kan worden overwogen om hierin nog een stap verder te gaan. Bijvoorbeeld door de over-programmering verder aan te passen en het percentage van te realiseren investeringen te verlagen van 80% naar 65%, passend bij het landelijke beeld. Verder snijden in het investeringsvolume heeft wel tot gevolg dat ambities niet of later worden waargemaakt.

2.6 Een sluitende meerjarenbegroting

In de vorige paragraaf hebben we noodzakelijke dekkingsvoorstellen gepresenteerd. In het najaar willen we met een voorstel voor een sluitende begroting komen. Dit is de opgave waarvoor we staan en die we de komende maanden willen oplossen. We bespreken in juni de perspectiefnota met u. Dat biedt u de kans om uw visie te geven over de stappen die wij willen zetten om dit tekort op te lossen. Daarna maken wij de begroting. Daarbij houden we, zo goed als het kan, rekening met uw wensen en het draagvlak in uw raad. Het oplossen zien we als een gezamenlijk probleem voor alle beleidsterreinen en programma's.

Kaders provincie

In het gepresenteerde financieel beeld is sprake van een aantal incidentele effecten. De provincie, als toezichthouder, heeft kaders opgesteld voor de beoordeling van onze begroting. Er wordt o.a. getoetst op structureel en reëel begrotingsevenwicht. Daarom is het volgende verplichte overzicht opgesteld, waarbij het begrotingssaldo wordt ontdaan van die incidentele effecten.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
<i>+ = positief saldo; - = negatief saldo</i>				
Saldo baten en lasten	-5.730	-3.303	-2.506	-2.707
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	5.470	3.009	2.466	2.706
Begrotingssaldo na bestemming	-260	-294	-40	-1
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.348	-305	-169	-174
Structurele begrotingssaldi	1.088	11	128	172

De regel 'begrotingssaldo na bestemming' sluit aan op het gepresenteerde financieel beeld in paragraaf 2.3. Er is na eliminatie van de incidentele effecten sprake van een structureel begrotingsevenwicht met positieve saldi voor alle planjaren. Door concrete uitwerking en invulling van de voorgestelde oplossingsrichtingen zal dit ook een reëel evenwicht opleveren.

2.7 Ontwikkeling weerstandsvermogen en kengetallen

2.7.1 Weerstandsvermogen

In deze paragraaf schetsen we de ontwikkeling van de financiële positie en enkele kengetallen. De cijfers zijn gebaseerd op de concept Jaarstukken 2019, de Programmabegroting 2020-2023 en onderhavige perspectiefnota. In de Programmabegroting 2020-2023 is rekening gehouden met de inzet van de algemene reserve voor de uitgaven tijdelijke huisvesting onderwijs. Zoals te lezen bij Programma 7 wordt hierbij inmiddels uitgegaan van het scenario met nieuwbouw voor één van de HAVO/VWO scholen op een andere locatie en is de planning gespreid over een langere periode. Dit kan een gunstig effect hebben op de kosten voor die tijdelijke huisvesting en daardoor op onderstaande tabellen en kengetallen.

Reserves	Saldo 31-12-2019	Mutaties 2020 t/m 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene Reserve JS19/PB20	33.017.788	-14.600.000	18.417.788
Voorstel PN21			
Incidentele dekking reserves	0	0	0
Totaal Algemene Reserve	33.017.788	-14.600.000	18.417.788
Totaal bestemmingsreserves	18.151.153	-2.726.718	15.424.435
Totaal reserves	51.168.942	-17.326.718	33.842.224

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de geïnventariseerde risico's. In de concept Jaarstukken 2019 belooft dit een bedrag van ruim € 9 miljoen. In dit bedrag is rekening gehouden met de nadelige effecten als gevolg van de coronacrisis. Enkele bestemmingsreserves zijn geoormerkt ter dekking van kapitaallasten en daardoor niet vrij besteedbaar als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit	Saldo 31-12-2019	Mutaties 2020 t/m 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	33.017.788	-14.600.000	18.417.788
Onbenutte belastingcapaciteit	PM	PM	PM
Stelpost onvoorzien	50.000	0	50.000
Vrij besteedbare bestemmingsreserves	8.872.257	668.596	9.540.853
Totale weerstandscapaciteit (vooral nog excl. onbenutte belastingcapaciteit)	41.940.046	-13.931.404	28.008.642

De benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen. Indien deze ratio groter is dan 1 dan is sprake van een voldoende weerstandscapaciteit, boven 2 zelfs uitstekend. De kwalificatie 'uitstekend' gaat op voor Gooise Meren, maar we constateren wel een dalende tendens.

Weerstandsvermogen	Saldo 31-12-2019		Saldo 31-12-2024
Risico's concept Jaarstukken 2019		9.388.826	
Ratio weerstandsvermogen	4,47		2,98

2.7.2 Schuldquote

De schuldquote betreft de schuldlast (aangegane leningen) ten opzichte van de eigen middelen. Onder 90% is dit het minst risicovol; tussen 90% en 130% spreken van matig risico en boven 130% is sprake van een zeer risicovolle situatie. Door het hoge niveau aan geplande (voorgenomen) investeringen neemt het risico zichtbaar toe.

Schuldquote	Saldo 31-12-2019		Saldo 31-12-2024
Ratio schuldquote	64,1%		105,4%

2.7.3 Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een ratio (eigen vermogen als percentage van het balanstotaal) boven 50% betekent een laag risico; tussen 20% en 50% spreken we van matig risico en onder 20% is sprake van een zeer risicovolle situatie. Eerder gepresenteerde afname van het eigen vermogen leidt, tezamen met een toenemend balanstotaal, als gevolg van de geplande investeringen, tot een verslechtering van deze ratio.

Solvabiliteit	Saldo 31-12-2019		Saldo 31-12-2024
Ratio solvabiliteit	24,0%		14,1%

2.7.4 Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen

Op basis van bovenstaande uitkomsten kunnen we stellen dat de huidige financiële positie van de gemeente goed is, zoals ook verwoord door de accountant bij de Jaarstukken 2019. Op lange termijn staan de kengetallen onder druk, met name door het hoge voorgenomen investeringsvolume. Dit vraagt derhalve om zorgvuldigheid. Daarom worden periodiek de voorgenomen investeringen beoordeeld en de investeringsprognoses geactualiseerd. Daarnaast kan de verkoop van Vastgoed de ratio's ook positief beïnvloeden.

3 Programma's

Inwoners en bestuur

Programma 1 | Inwoners en Bestuur

1.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 1 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-3.961	-3.851	-3.851	-3.851
Besluitvorming na Begroting 2020	-44	-49	-114	-115
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	-24	-29	-94	-94
Septembecirculaire 2019	-20	-20	-20	-21
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-4.005	-3.900	-3.965	-3.966
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-	-	-	-
Geen				
Overige voorstellen	-	-	-	-
Geen				
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-4.005	-3.900	-3.965	-3.966

1.2 Algemene aandachtspunten

Geen.

1.3 Financiële effecten na begroting 2020

Geen.

1.4 Investeringsen

Geen.

Veiligheid

Programma 2 | Veiligheid

2.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 2 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-5.721	-5.731	-5.812	-5.812
Besluitvorming na Begroting 2020	-190	-190	-190	-190
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	-48	-48	-48	-48
Septembercirculaire 2019	-8	-8	-8	-8
Bijdrage Veiligheidsregio	-133	-133	-133	-133
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-5.911	-5.921	-6.002	-6.002
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-	-	-	-
Geen				
Overige voorstellen	-	-	-	-
Geen				
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-5.911	-5.921	-6.002	-6.002

2.2 Algemene aandachtspunten

Geen.

2.3 Financiële effecten na begroting 2020

Ondermijning

Het kabinet heeft in de voorjaarsnota 2020 [extra geld](#) vrijgemaakt voor de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Ook komen meer middelen beschikbaar voor het gevangeniswezen, forensische zorg en de asielketen. De structurele beleidsintensivering van het kabinet in een breed offensief tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit stemt het college positief. Het is een noodzakelijke investering om daadwerkelijk effectief op te treden tegen ondermijning.

Structureel geld, lokaal incidenteel

Vanaf 2022 is er structureel 150 miljoen euro beschikbaar voor de aanpak en in 2021 wordt er 141 miljoen uitgetrokken. Dit geld is bedoeld voor de veiligheid en weerbaarheid aan getuigen en cruciale inzetten voor de democratische rechtsstaat én voor het Multidisciplinair Interventieteam (team van specialisten op het gebied van intelligence en digitale, internationale en financiële opsporing zoals politie, Openbaar Ministerie, FIOD, Koninklijke Marechaussee, Douane en Belastingdienst). Daarnaast is er incidenteel geld beschikbaar voor de lokale en regionale aanpak in de jaren 2021 (15 miljoen) en 2022 (10 miljoen). De nadere invulling hiervan wordt in de komende maanden uitgewerkt.

2.4 Investerings

Brandweergarage Muiden

We streven er naar om het benodigde bestemmingsplan in 2020 in procedure te brengen om de kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte en de beeldkwaliteit van de daadwerkelijk nieuwbouw door het makelaarskantoor en de nieuwbouw van de brandweerkazerne zoals omschreven in de visie Muiden zuidwest mogelijk te maken. Verwachting is dat de uitgaven voor de realisatie grotendeels in

2021 zullen plaatsvinden (de geplande uitgaven ad. € 1,6 miljoen zijn reeds onderdeel van de voorgenomen investeringen in de huidige programmabegroting).

Openbare ruimte, Verkeer en Parkeren

Programma 3 | Openbare ruimte, Verkeer en Parkeren

3.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 3 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-6.303	-6.311	-6.327	-6.327
Besluitvorming na Begroting 2020	-90	-90	-90	-90
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	-26	-26	-26	-26
Septembecirculaire 2019	-	-	-	-
Vervanging bruggen oud Blaricumeweg	-42	-42	-42	-42
Herinrichting Beerensteinerlaan	-22	-22	-22	-22
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-6.393	-6.401	-6.417	-6.417
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-	-	-	-
Geen				
Overige voorstellen	-	-	-	-
Geen				
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-6.393	-6.401	-6.417	-6.417

3.2 Algemene aandachtspunten

Parkeervoorzieningen

Het doel van het project 'Modernisering Parkeerketen' is het moderniseren, automatiseren en verbeteren van de parkeerprocessen, apparatuur en diensten. Het is nog niet bekend welke maatregelen worden doorgevoerd en wat die maatregelen gaan kosten. Het project met een aanbestedingstraject staat gepland voor dit najaar, na afronding van het Mobiliteitsplan. In de programmabegroting (meerjareninvesteringsplan) is een bedrag voor de modernisering van de parkeerketen opgenomen van € 450.000. Mogelijk is dit bedrag niet toereikend. Dat is afhankelijk van de keuzes, die in een later stadium aan de raad worden voorgelegd. Het is mogelijk om de modernisering budget-neutraal uit te voeren. Dit kan door de investeringen door te berekenen in de parkeertarieven.

Mobiliteit

Het Mobiliteitsplan, met daarin de visie op mobiliteit en parkeren, wordt in het najaar van 2020 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. In dit plan wordt onder andere gesproken over de thema's verkeersveiligheid, leefbaarheid, innovaties en duurzame mobiliteit, bereikbaarheid en doorstroming en toegankelijkheid.

Voorgestelde maatregelen als wegen duurzaam veilig inrichten, oplossen van knelpunten in het fietsnetwerk en invoeren van verkeersveilige schoolzones kunnen prima worden ingepast of aangehaakt bij voorgenomen herinrichtingsprojecten of bij projecten vanuit groot onderhoud wegen of ruimtelijke ontwikkeling. De ambities uit het Mobiliteitsplan zijn nog niet volledig geïntegreerd in de voorgenomen projecten. Het is redelijk te veronderstellen dat daarvoor aanvullende middelen nodig zullen zijn. Andere maatregelen, als aanpassingen aan een P+R of een pilot met 'Smart Mobility'

oplossingen, sluiten niet goed aan bij lopende projecten, maar zijn wel belangrijk of urgent. Voor deze maatregelen, die niet aansluiten bij lopende of voorgenomen projecten, zullen incidentele nieuwe financiële middelen nodig zijn. Overigens subsidieert de provincie Noord-Holland verkeersprojecten op gebied van verkeersveiligheid voor 50% en de aanleg van fietsvoorzieningen voor 70%.

3.3 Financiële effecten na begroting 2020

Geen.

3.4 Investerings

Civiele herinrichting

Op basis van o.a. het Wegenbeheerplan Muiden worden diverse herinrichtingen versneld uitgevoerd. Hierbij is gekozen voor een integrale aanpak met andere ruimtelijke projecten. Hierdoor worden meer uitgaven gedaan in de periode 2020-2024 inzake Wegen, Openbare verlichting, Riolering, Groen en Civiele kunstwerken (bruggen). In totaal circa € 56 miljoen.

Aanleg fietsroutes/straten regionale overeenkomst

In de periode 2023-2024 worden vanuit een regionale overeenkomst diverse fietsroutes/straten aangelegd. Jaarlijks ca. € 600.000. Hier tegenover staat voor ca. 70% aan provinciale subsidies.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme

Programma 4 | Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme

4.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 4 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-4.478	-4.320	-4.255	-4.255
Besluitvorming na Begroting 2020	82	76	82	77
Structureel effect 2e Voortgangverslag 2019	69	71	72	72
Septembercirculaire 2019	-	-	-	-
Project MFC Keverdijk	15	15	20	15
Oostelijke Vestingwallen	-2	-10	-10	-10
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-4.396	-4.244	-4.173	-4.178
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-	-	-	-
Geen				
Overige voorstellen	-227	-22	-22	-22
Gebiedsontwikkeling Muiden Noord-West	-150	-	-	-
Regioconservator	-22	-22	-22	-22
Onderzoek tijdelijke woningbouw	-15	-	-	-
Visie wonen met zorg	-40	-	-	-
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-4.623	-4.266	-4.195	-4.200

4.2 Algemene aandachtspunten

Naarderheem/Amersfoortsestraatweg

In februari 2020 heeft Vivium/Naarderheem in een brief aan het college en de raadsleden gemeld dat zij starten met de uitvoering van hun plannen voor vernieuwbouw van Naarderheem aan de Amersfoortsestraatweg in Naarden. Voor hun plannen worden de uitgangspunten en de visie van het Beeldkwaliteitsplan Amersfoortsestraatweg gehanteerd. Daarnaast geeft Vivium aan dat het nieuwe Naarderheem over een revalidatiebad gaat beschikken. Dat bad kan door externen worden gebruikt. Tot slot schrijft Vivium dat hun plannen de aanzet kunnen zijn voor de aanpak van de verkeersafwikkeling aan de Amersfoortsestraatweg. Deze elementen bieden kansen voor de gemeente Gooise Meren. Het college wil deze kansen en mogelijke andere koppelkansen met Naarderheem verder onderzoeken.

Uitvoeringsprogramma herinrichting Havens van Muiden

Als uitwerking van de "Economische visie Gooise Meren 2040" wordt de Visie Aan de Gooise Kust opgesteld. Deze visie heeft tot doel de kansen op het gebied van (water)recreatie en toerisme aan de kust te benoemen en benutten. Dit alles ter versterking en ontwikkeling van de unieke combinatie van water, natuur en cultureel erfgoed. Zoals in het College-uitvoeringsprogramma wordt benoemd, dient de visie te worden vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma. Daar willen we nu invulling aan geven voor de Havens van Muiden. In dit uitvoeringsprogramma dienen de randvoorwaarden en

fasering van (toekomstige) initiatieven van derden in de havens van Muiden te worden bepaald. De verschillende initiatieven en opgaven langs de oevers van de Vecht kunnen niet los van elkaar beschouwd worden. Ook vanuit het gebied is er behoefte om gezamenlijk te kijken hoe er slim geschoven kan worden binnen de beschikbare ruimte. Het is daarom noodzakelijk te starten met het opstellen van het 'Uitvoeringsprogramma herinrichting Havens van Muiden'. Zodat urgente kansen in het havengebied kunnen worden opgepakt, waterrecreatie daarmee een impuls krijgt en er doorgepakt kan worden op het verder verbeteren van de matige verstandhouding tussen een deel van de lokale partijen en de gemeente.

Maximaal sociaal

In de Woonvisie en het College-uitvoeringsprogramma is het uitgangspunt een minimaal gelijkblijvend percentage sociale huurwoningen en 1/3 in het betaalbare segment (sociaal), 1/3 middeldure woningen en 1/3 duur. Echter, om onze ambitie - een toevoeging van minimaal 350 sociale huurwoningen in 2025, zodat er straks 5.800 sociale huurwoningen zijn - te realiseren, is het noodzakelijk om bij nieuwbouw meer dan een derde sociaal te bouwen. Hiermee zorgen we dat het percentage sociale huurwoningen op de totale voorraad aan woningen in Gooise Meren minimaal gelijk blijft. En dat is eigenlijk nog niet genoeg. Het college wil daarom inzetten op meer sociale woningbouw, waarbij 1/3 sociale huur als ondergrens gezien wordt. Dat vraagt om een andere manier van denken en werken. Daarin moet sociale woningbouw het uitgangspunt worden in plaats van het sluitstuk. Vandaar maximaal sociaal, zeker op gemeentelijke grond.

Centrum Bussum Gebiedsvisie

In 2019 heeft de raad de Gebiedsvisie en het Centrumplan voor Bussum vastgesteld. Bussum is het grootste en belangrijkste winkelgebied van de gemeente Gooise Meren. Om het centrum leefbaar en economisch vitaal te houden, moet het uitnodigend zijn voor iedereen, die hiernaartoe wil komen. De ambities in de gebiedsvisie en het centrumplan dragen bij aan het bevorderen en faciliteren van economische bedrijvigheid en een economische structuur, waaronder een aantrekkelijk winkelcentrum. Bij de invulling van de projecten in het centrum van Bussum is de Gebiedsvisie voor ons leidend.

Om het ambitiebeeld voor het centrum te realiseren en tot daadwerkelijke versterking van de economische vitaliteit te komen, is samen met inwoners en ondernemers een uitvoeringsprogramma opgesteld. In het uitvoeringsprogramma zijn concrete projecten, acties en maatregelen benoemd om het centrum levendiger, aantrekkelijker en groener te maken. Een mooi voorbeeld is de Vlietlaan, waar de gemeente al de herinrichtingsplannen aan het vormgeven is samen met omwonenden en ondernemers. Of de herinrichting van het gemeentehuisplein waardoor het plein toegankelijker en groener wordt. Maar ook de ontwikkeling van een aantal specifieke locaties, waaronder Mariënborg, De Vonk en parkeergarage De Olmen. Voor het ontwikkelen van De Vonk en de Parkeergarage De Olmen verwachten wij dit jaar de projectopdrachten voor te leggen en de startkredieten aan te vragen.

Kortom, er liggen kansen om het centrum de komende periode die facelift te geven die het nodig heeft. Dat vereist inzicht, inzet en actie van alle partijen die bij het centrum betrokken zijn: bedrijven, ondernemers, winkeliers, vastgoedeigenaren, inwoners (Centrummanagement). Het is van belang samen de stappen te zetten, die nodig zijn om de vitaliteit van het centrum te versterken. Belangrijk is om daarvoor de organisatie van het Centrummanagement Bussum verder te professionaliseren.

Gebiedsontwikkeling Bussum Zuid

Het Rijk maakt met de diverse regio's in ons land afspraken over de verstedelijkingsopgaven. Medio november 2020 zal het rijk met de MRA-regio afspraken maken over investeringen en fasering. Daarbij wordt als uitgangspunt gekozen voor het polycentrisch model. Amsterdam dienst daarbij als kern met middelgrote steden als satellieten met daarom heen kleinere kernen, gericht op de satellietsteden wat betreft voorzieningen. In dit model wordt ingezet op een ontwikkeling waarbij mobiliteit, wonen, economie en landschap zoveel mogelijk in samenhang worden gezien met duurzaamheid, vergroening en leefbaarheid als belangrijke waarden.

Vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek is in lijn met het polycentrisch model bij de MRA aangegeven voor welke gebieden er ontwikkelingen mogelijk zijn. In Bussum-Zuid liggen er kansen om aan verschillende ontwikkelingen een bijdrage te leveren. Door te participeren in de verstedelijkingsopgave kan ook een beroep worden gedaan op de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

In 2020 wordt daarom een verkenning gemaakt van de mogelijkheden om Bussum-Zuid als OV knooppunt te versterken en gelijktijdig in de omgeving ontwikkelingskansen te benutten. Bijvoorbeeld door het realiseren van extra woningen en werkgelegenheid en het versterken van de natuur.

In deze verkenning wordt opgenomen:

- a. Het potentiële plangebied
- b. Een samenhangend beeld van wonen, natuur (landschap, groen, water), economie en mobiliteit
- c. Een ontwikkelingsperspectief (e.g. de groene wijk; de gezonde wijk) dat gebruikt kan worden als visie voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan
- d. De vereiste/ gewenste bijdrage van het Rijk om de ontwikkeling mogelijk te maken (investerings)
- e. De fasering van de ontwikkeling (is start voor 2030 mogelijk)

Deze verkenning levert aanvullende informatie, die nodig is voor besluitvorming over verdere participatie in de verstedelijkingsstrategie. Daarna kan de verkenning als input dienen voor het voorstel van de Gooi en Vechtstreek in MRA verband en besluiten door het Rijk over de fasering en investeringen. Als Bussum-Zuid in de definitieve plannen wordt opgenomen, wordt in 2021 gestart met een projectmatige aanpak om tot concretisering van de ambities te komen. Hiervoor is capaciteit nodig. Welke kosten dit met zich meebrengt, is nog niet bekend.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt niet per 1 januari 2021 in werking. Het uitstel is nodig omdat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) niet op tijd gereed is. Gecombineerd met de extra inspanningen en aanpassingen in het dagelijkse werk, die de gevolgen van de bestrijding van het Coronavirus vragen, ziet de minister op dit moment de haalbaarheid van 1 januari 2021 in het geding komen. Tot welk moment de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld, is nog niet duidelijk. Voor de zomer wordt naar verwachting een nieuwe datum voor de inwerkingtreding bekend gemaakt. Wij rekenen op een half jaar tot een jaar uitstel.

Belangrijk is dat de inhoud van de wet niet ter discussie staat. Die is al door de Eerste en Tweede Kamer aangenomen. Uitstel betekent zeker geen afstel. Het belang van een goede voorbereiding op de inwerkingtreding blijft dus overeind. De gemeente Gooise Meren gaat dan ook gewoon door met het 'werken in de geest van de Omgevingswet'. Dus meer samenwerking, meer participatie met stakeholders en de omgeving en een meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Ook werken we door aan onze Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de verschillende programma's. Het uitstel heeft wel direct betekenis voor de te volgen procedures en de instrumenten die daarbij horen. We maken langer gebruik van de bekende producten zoals het bestemmingsplan, Tracébesluit, inpassingsplan en projectplan Waterwet. Ook experimenten onder de Crisis- en herstelwet kunnen langer doorlopen. De nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet, zoals Omgevingsplan en

projectbesluit, kunnen pas later gebruikt worden. Het uitstel geeft ons meer tijd om ons samen voor te bereiden op de Omgevingswet.

Binck Bank tour

In 2019 is onderzocht of het faciliteren van een tijdrit van de BinckBank Tour een optie zou kunnen zijn binnen de regio Gooi en Vechtstreek. Dat heeft destijds geen doorgang gevonden, maar de optie om in de toekomst met elkaar te onderzoeken of dit een mogelijk en gewenst evenement is, is wel opengelaten. Binnen de regio is op dit moment geen concreet plan om hier mee aan de slag te gaan. Daarom wordt hier in ieder geval geen extra budget voor aangevraagd. Mocht de wens toch concreet worden, dan zal hiervoor financiële ruimte gevonden moeten worden binnen het reguliere budget. Daarmee zou dit wel te koste gaan van andere uit het College-uitvoeringsprogramma volgende ambities op het gebied van economie, recreatie en toerisme.

4.3 Financiële effecten na begroting 2020

Beveiligd baggeren Muidertrekvaart

In het bestuurlijk overleg met KNSF is de veiligheid van de Muidertrekvaart aan de orde geweest omdat daar nog veel niet gesprongen explosieven (NGE) in liggen. Rondom de nieuwe bruggen zijn die verwijderd om de bouw veilig te kunnen uitvoeren. Daar waar niet onderzocht is, liggen nog veel NGE. Omdat het vaarverkeer toeneemt als gevolg van bewoning Krijgsman en er meer rondom de Trekvaart gerecreëerd wordt, neemt de kans op een ongeval toe. Alhoewel het risico zeer klein is, kan de impact groot zijn. De kosten voor het beveiligd baggeren zal circa. € 500.000 bedragen. De gemeente krijgt daarvan 70 % terug in het kader van de bommenregeling van het Rijk (voor zover de regeling blijft gelden).

Regioconservator en Erfgoed Festival

Door middel van de jaarlijkse structurele bijdrage aan de Regio Gooi en Vechtstreek ten behoeve van zowel de inzet van de regioconservator als het tweejaarlijks Erfgoed Festival, wordt invulling gegeven aan de ambitie in het College-uitvoeringsprogramma om recreatie en toerisme te stimuleren. Doel is het versterken van de infrastructuur en positie van cultuur en erfgoed in de regio. Zowel de regioconservator als het Erfgoed Festival hebben zich de afgelopen jaren bewezen. Culturele instellingen hebben op basis van de resultaten tot nu toe aangegeven grote meerwaarde te zien in de continuering van de inzet van de regioconservator en het Erfgoed Festival.

Onderzoek tijdelijke woningbouw

We voeren een haalbaarheidsstudie uit naar de mogelijkheden van tijdelijke woningbouw in Gooise Meren. Thema's in het onderzoek zijn: prijs + duur/ doelgroepen + contracttype/ locatie + consequenties/ ondersteuning pilots. Doel is inzicht verkrijgen in mogelijkheden van tijdelijke woningbouw om de druk op de (sociale huur) woningen gedeeltelijk en tijdelijk op te vangen. Met het onderzoek naar tijdelijke huisvesting zorgen we voor de basis (inzicht) om op een flexibele manier met de druk op de woningmarkt om te kunnen gaan. Begrote kosten zijn nodig voor mogelijk inhuur onderzoekcapaciteit. Het onderzoek kan niet worden uitgevoerd binnen de huidige capaciteit.

Visie wonen met zorg

Het college heeft in het College-uitvoeringsprogramma aangegeven een visie te willen ontwikkelen voor wonen met zorg. Hiervoor moet door middel van een haalbaarheidsstudie meer zicht komen op de woon- en begeleidingsbehoefte van mensen die langer zelfstandig thuis willen blijven wonen. Daarbij wordt ook gekeken naar woon-zorg initiatieven waarbij woonvormen gecombineerd worden met passende ondersteuning. Daarnaast werken we aan een betere samenwerking tussen corporaties, gemeente, inwoners en zorgaanbieders op het gebied van kwetsbare inwoners. Dat gebeurt nu al, maar zal door het ontwikkelen van beleid meer richting krijgen. Afgewogen beleid is van belang om inwoners

te ondersteunen bij het langer thuis blijven wonen en kaders te bieden voor nieuwe woon-zorg initiatieven. Het ontwikkelen van dit beleid is voorzien in 2021. Voor het uitvoeren van het onderzoek en het opstellen van de visie is extra ondersteuning nodig.

Uitvoeringsprogramma herinrichting Havens van Muiden

Als uitwerking van de "Economische visie Gooise Meren 2040" wordt de Visie Aan de Gooise Kust opgesteld. Deze visie heeft tot doel de kansen op het gebied van (water)recreatie en toerisme aan de kust te benoemen en benutten, ter versterking en ontwikkeling van de unieke combinatie van water, natuur en cultureel erfgoed. Zoals in het College-uitvoeringsprogramma wordt benoemd, dient de visie te worden vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma. Daar willen we nu invulling aan geven voor de Havens van Muiden. In dit uitvoeringsprogramma dienen de randvoorwaarden en fasering van (toekomstige) initiatieven van derden in de havens van Muiden te worden bepaald. De verschillende initiatieven en opgaven langs de oevers van de Vecht kunnen niet los van elkaar beschouwd worden. Ook vanuit het gebied is er behoefte om gezamenlijk te kijken hoe er slim geschoven kan worden binnen de beschikbare ruimte. Het is daarom op dit moment noodzakelijk om te starten met het opstellen van 'Uitvoeringsprogramma herinrichting Havens van Muiden' zodat urgente kansen in het havengebied kunnen worden opgepakt, waterrecreatie daarmee een impuls krijgt en er doorgepakt kan worden op het verder verbeteren van de matige verstandhouding tussen een deel van de lokale partijen en de gemeente. De inschatting van de gemeentelijk kosten, die met deze studie gepaard gaan voor 2021 is € 150.000. Onderdelen van de gebiedsvisie zijn achtereenvolgens: analyse/ diagnose huidige situatie; gesprekken met eigenaren en stakeholders, ontwerp ruimtelijke visie, te onderscheiden deelopgaven, inspraak.

4.4 Investerings

Verder met de Vesting Muiden

Dit betreft reeds voorgenomen investeringen voor o.a. verlegging van de Mariahoeveweg, Parkeerplaats P2 (incl. overloop met de mogelijkheid voor een ijsbaan) en het Vestingplein. Totale uitgaven € 5,1 miljoen, waarvan ca. € 3 miljoen subsidiemogelijkheid.

Gebouw de Vonk

Het gebouw de Vonk aan de Nassaulaan 43 is bouwkundig in slechte staat. In het Coalitieakkoord 'Duurzaam, Sociaal, Veilig en Vitaal' is aangegeven dat er in principe gekozen wordt voor het behoud en opknappen van de Vonk, tenzij blijkt dat dit gebouw moet wijken ten behoeve van een goede verkeersafwikkeling bij de spoorwegovergang. De verwachting is dat het pand behouden kan blijven, in combinatie met een veilige verkeerssituatie ter plaatse. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met een nader te onderbouwen investering van grofweg € 1,5 miljoen.

Parkeergarage de Olmen

De parkeergarage de Olmen nadert zowel financieel als technisch het einde van zijn levensduur (2024). Dit betekent dat rekening moet worden gehouden met een investering in de parkeergarage met het oog op levensduurverlenging of vervanging. Een eerste verkenning laat zien dat het meest waarschijnlijke scenario, namelijk sloop/nieuwbouw met gelijkblijvende capaciteit, om een investering vraagt van circa € 7,5 miljoen.

Duurzaamheid, Water en Groen

Programma 5 | Duurzaamheid, Water en Groen

5.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 5 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-4.575	-4.190	-4.141	-4.141
Besluitvorming na Begroting 2020	-141	-120	-140	-160
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	-129	-129	-129	-129
Septemercirculaire 2019	-	-	-	-
Rioolvervanging Energiestraat	9	9	9	9
Bijdrage OFGV	-21	-	-20	-40
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-4.716	-4.310	-4.281	-4.301
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-68	-61	-61	-61
Maaien waterplanten	-8	-21	-21	-21
Invasieve exoten	-20	-	-	-
Openen bruggen in Muiden	-40	-40	-40	-40
Overige voorstellen	-20	-	-	-
Biodiversiteit	-20	-	-	-
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-4.804	-4.371	-4.342	-4.362

5.2 Algemene aandachtspunten

Bodemtaken

Per 2021 gaan de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten. De provincie ontving voor de kosten hiervan dekking vanuit het Rijk. Het is nog onzeker welk bedrag de gemeenten gaan ontvangen. Ook moeten nog bestuurlijke keuzes worden voorgelegd, zoals op welk kwaliteit niveau de gemeente de bodemtaak wil invullen en of zij deze taak bij de OFGV wil gaan beleggen of op een andere wijze gaat invullen. Voor de hand ligt deze taak net als alle andere milieutaken door de OFGV uit te laten voeren. De verwachting is dat dit medio 2020 bekend wordt. Indien de wijziging op tijd bij ons bekend is, dan kan deze in de primitieve begroting 2021 van Gooise Meren worden meegenomen.

Doorontwikkeling Samen Sneller Duurzaam

De netwerkorganisatie Samen Sneller Duurzaam, waarvan ook de gemeente onderdeel is, is in ontwikkeling en omvat steeds meer initiatieven en samenwerkingspartners. Ook de ambtelijke organisatie van de gemeente werkt steeds meer samen met onderdelen van Samen Sneller Duurzaam om zo de gezamenlijke doelen te verwezenlijken. De organisatiestructuur professionaliseert ook in 2021 verder om daarmee bewonersinitiatieven op het gebied van duurzaamheid nog meer impact te kunnen laten hebben en bij te kunnen laten dragen aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente. Daarnaast richt Samen Sneller Duurzaam zich met het oprichten van 'Stichting Gerben Struik' op het werven van andere financieringsbronnen. De doorontwikkeling van Samen Sneller Duurzaam kan binnen de huidige budgetten voor duurzaamheid plaatsvinden.

Energietransitie

De ambitie om tot een energie (CO₂) neutrale samenleving in 2050 te komen, dwingt ons om nu keuzes te maken en stappen te zetten. Deze worden op verschillende terreinen ook gezet, maar zullen vanaf 2021 meer gecoördineerd en vanuit een duidelijke gemeentelijke visie plaats moeten vinden. Hiervoor wordt in 2021 de transitievisie Warmte vastgesteld. Dit is waarschijnlijk de grootste en kostbaarste opgave voor de gemeente binnen de energietransitie. In 2050 moeten alle wijken aardgasvrij zijn. De transitievisie Warmte stippelt de route uit en zal leiden tot wijkuitvoeringsplannen. Met de middelen die de gemeente in 2020 vanuit het Rijk hiervoor heeft ontvangen, is de verwachting dat in 2021 nog geen extra budget nodig zal zijn. Wel is het voornemen om met hulp van een rijkssubsidie in het kader van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken al in een wijk aan de slag te gaan. Uitgangspunt is dat de kosten, die de gemeente maakt in dit project, door de rijkssubsidie gedekt worden. Met name de wijk-uitvoeringsplannen zullen vanaf 2022 naar verwachting (grote) kosten met zich meebrengen. Hoe groot de rijksbijdrage hiervoor wordt, is nog onduidelijk.

5.3 Financiële effecten na begroting 2020

Maaien van randmeren

Voor de periode 2017-2021 heeft de raad ingestemd met het voteren van een extra budget voor het maaien van overlast gevende waterplanten de Randmeren en het IJmeer. Omdat de waterplantenoverlast in het IJmeer en Randmeren nog steeds toeneemt, is het noodzakelijk de maaierwerkzaamheden te continueren om zo de wateren bevaarbaar te houden. Om die redenen is het noodzakelijk het huidige maaibudget, ook voor de periode 2022-2025 in te zetten. Momenteel wordt onderzocht of het oprichten van een samenwerkingsverband meer structuur kan aanbrengen in het maaien van het IJmeer en Markermeer. Aan de samenwerkingsvorm zijn jaarlijkse ook enige kosten verbonden.

Openen van bruggen in Muiden

Door de woningbouwontwikkelingen in de Krijgsman en Bloemendalerpolder is er een verwachte toename van het nautisch verkeer in de wateren rondom Muiden. Omdat het aantal vaarbewegingen toeneemt, moeten de bruggen in het gebied veel vaker worden geopend. In opdracht van de gemeente opent Waternet al een aantal bruggen en sluizen in het gebied. De frequentie waarmee deze bruggen worden geopend zal groter worden. De nieuwe bruggen naar de Krijgsman over de Muidertrekvaart moeten samen met de Amsterdamse Poortbrug worden geopend waardoor een structurele vergroting van de opdracht aan Waternet nodig is.

Biodiversiteit

Bij renovaties van plantvakken en herinrichting wordt vanuit het perspectief biodiversiteit al andere beplanting toegepast. Het extra geld is nodig voor omvorming van gazon naar bloemrijke bermen en extra maatregelen als bollen planten, nestkasten en kleine initiatieven van bewoners.

Invasieve exoten

In de budgetten voor het bestrijden van invasieve exoten is geen budget opgenomen voor het uitvoeren van preventieve maatregelen. In het plan van aanpak eikenprocessierups, recentelijk vastgesteld, is opgenomen dat wij nadrukkelijk ook willen inzetten op het nemen van preventieve maatregelen. Deze preventieve maatregelen bestaan bijvoorbeeld uit het aanbrengen van mezenkasten, planten van speciale bollenmengsel (inclusief uitdelen aan bewoners), speciale bermmengsels en het toepassen van nieuwe nog te ontwikkelen maatregelen. Het huidige budget voor het bestrijden is alleen berekend op het daadwerkelijk bestrijden van de overlast, terwijl de preventieve maatregelen er op gestoeld zijn om op de lange termijn overlast zo veel mogelijk te beperken.

5.4 Investeringsen

Vervangen populieren Gooimeer

Dit voorstel gaat over het vervangen van populieren, die aan het eind van hun levensduur zijn, bij het bedrijventerrein Gooimeer Zuid. Dit zal gefaseerd gebeuren i.v.m. de waarde van de populieren voor diverse vleermuissoorten.

Civiele herinrichtingen

Zie programma 3.

Werk en Inkomen

Programma 6 | Werk en inkomen

6.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 6 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-7.487	-7.561	-7.561	-7.561
Besluitvorming na Begroting 2020	-14	26	-4	99
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	1	40	10	10
Septemercirculaire 2019	-15	-14	-14	89
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-7.501	-7.535	-7.565	-7.462
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-	-	-	-
Geen				
Overige voorstellen	-	-	-	-
Geen				
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-7.501	-7.535	-7.565	-7.462

6.2 Algemene aandachtspunten

Programma Inclusieve Arbeidsmarkt

De beleidsuitgangspunten voor participatie zijn vastgelegd in het Programma Inclusieve Arbeidsmarkt (PIAM). Wij werken aan een inclusieve arbeidsmarkt waarin ook mensen met (grote) beperkingen kunnen werken. Op basis van de 'Verordening werk en participatie Gooise Meren' worden inwoners ondersteund die niet op eigen kracht kunnen participeren op de arbeidsmarkt.

Onze aanpak is gebaseerd op drie sporen, van werk naar werk, van school naar werk en van uitkering naar werk. De gemeente werkt hierin samen met ondernemers, onderwijs, de Regio Gooi en Vechtstreek en het UWV. Wij hebben samen met de Regio Gooi en Vechtstreek en de partners binnen de arbeidsmarktregio de arbeidsmarktwerkingsplannen Werken aan Werk en Perspectief op Werk opgesteld. De extra budgetten worden ingezet voor de verdere ontwikkeling van de inclusieve arbeidsmarkt.

6.3 Financiële effecten na begroting 2020

Geen.

6.4 Investerings

Geen.

Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd

Programma 7 | Zorg en Welzijn, Onderwijs en Jeugd

7.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 7 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-30.017	-30.014	-30.335	-30.885
Besluitvorming na Begroting 2020	-1.437	-797	-804	-802
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	-1.430	-787	-795	-795
Septemercirculaire 2019	-7	-11	-9	-7
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-31.454	-30.811	-31.139	-31.687
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-52	-52	-52	-52
Intensiveren van adolescentencontact Jeugd en Gezin	-52	-52	-52	-52
Overige voorstellen	-	-	-	-
Geen				
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-31.506	-30.863	-31.191	-31.739

7.1 Algemene aandachtspunten

Inkoop Sociaal domein

De samenwerkende gemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek doorlopen in 2020 het traject voor de inkoop van individuele voorzieningen jeugd en maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Per 1 januari 2021 lopen namelijk de overeenkomsten af met aanbieders van jeugdhulp, jeugd ggz (geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen), jeugdbescherming en jeugdreclassering, maatschappelijke ondersteuning en huishoudelijke hulp. De uitkomst van het inkooptraject is een kwalitatief hoogwaardig aanbod van voorzieningen, die onze inwoners en jeugdigen passende zorg en ondersteuning bieden met zorgcontinuïteit. De gemeente staat daarbij voor de opgave de baten en lasten met elkaar in balans te brengen. Om passende zorg en ondersteuning in de toekomst te kunnen blijven leveren én betaalbaar te houden, willen we de hulp en ondersteuning zo licht mogelijk, zo kort mogelijk maar wel adequaat en passend, binnen verantwoorde financiële kaders inzetten. Dit gaan wij doen met inachtneming van de plicht om zorg te dragen voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod. Daarvoor zetten we in op sturing op kwaliteit, op maatschappelijke effectiviteit, op effect/resultaat op het niveau van de individuele inwoner en op kostenbeheersing. Zowel op regionaal niveau (bestuursopdracht) als op lokaal niveau (beleid en uitvoeringsdienst) niveau gaan we aan de slag met beheersmaatregelen. Bij de inkoop worden de volgende onderdelen betrokken:

1. Productontwikkeling - inkopen 24-uurs verblijf jeugd

De gemeente gaat voor 2021 e.v. 24-uurs verblijf voor jeugdigen op beschikbaarheid inkopen. Dat geldt naar verwachting voor onplanbare uithuisplaatsing (crisis). De afgelopen jaren is gebleken dat bij een noodzakelijke uithuisplaatsing, die onplanbaar was, een snelle plaatsing in 24 uursverblijf niet mogelijk was. Op dat moment komt de veiligheid van jeugdigen en het gezinssysteem te zeer in het geding. Het college heeft tot inkoop besloten door op 10 maart 2020 in te stemmen met het Uitgangspunten document 'Inkoop Sociaal domein 2021 e.v. Verbeteren,

versimpelen en verbinden'. Gedurende het inkooptraject in 2020 werken de samenwerkende regiogemeenten diverse scenario's uit. De gemeenten onderzoeken hierbij welke verblijfsvoorziening daadwerkelijk op beschikbaarheid wordt ingekocht en welke financieringssysteem inclusief solidariteit tussen de regiogemeenten het meest passend is. Bekostiging vindt plaats uit het budget voor immaterieel maatwerk jeugd, want daar wordt verblijf als individuele voorziening jeugd uit bekostigd. Dit is een zogenaamde openeindregeling.

2. *Doorontwikkeling respijtzorg jeugdigen*

De pilot "Echte betrokkenheid", uitgevoerd door het Leger des Heils, Spirit en Bascule, is een time-out voorziening voor jeugdigen als een vorm van respijtzorg binnen een woongroep. Hierbij wordt ook ingezet op versterking van het gezinssysteem, zodat terugkeer naar huis mogelijk wordt. De samenwerkende gemeenten overwegen tijdens het inkooptraject Sociaal domein in 2020 of deze pilot de gewenste resultaten oplevert voor jeugdige en gezinssysteem. En zo ja, hoe deze pilot is om te zetten naar een inkooprelatie per 1 januari 2021 en een daarbij passende financiering. Bekostiging vindt bij voortzetting c.q. inkoop plaats uit het budget voor immaterieel maatwerk jeugd. Het is een zogenaamde openeindregeling.

Kostenbeheersing Sociaal domein

Het afgelopen jaar is er sprake van een sterke stijging van de kosten voor ingekochte Jeugdzorg en Wmo en daarmee een toenemende overschrijding van de budgetten voor het Sociaal domein voor individuele jeugdhulp en maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Om meer grip te krijgen op de uitgaven is zowel regionaal als lokaal een traject gestart. Het doel van deze trajecten is om ervoor te zorgen dat de inwoners, waaronder de jeugdigen, de komende jaren passende zorg tegen aanvaardbare kosten krijgen.

Jeugdnota

Er is geen geld gereserveerd voor het opstellen van de jeugdnota. Incidentele kosten die nodig zijn bij het opstellen (voor bijvoorbeeld een thema-avond e.d.) worden bekostigd binnen bestaand budget. We maken gebruik van het Innovatiebudget voor het onderdeel van jongerenparticipatie voor het opstellen van de jeugdnota. Het totale overzicht van de uitgaven aan jeugdbeleid zelf (jeugdhulp, onderwijsachterstanden, jeugdgezondheidszorg etc.) worden onderdeel van het onderzoek en opstellen van de nota. Daarbij wordt ook inzichtelijk wat de eventuele flexibiliteit daarin is.

Wmo

Het abonnementstarief Wmo heeft een aanzuigende werking. De reden is dat er sinds 2019 een vaste lage bijdrage wordt gevraagd, ongeacht omvang en duur van de ondersteuning op indicatie. Iedereen betaalt dus dezelfde eigen bijdrage. We zien het beroep op huishoudelijke hulp sindsdien toenemen. Inwoners zeggen hun particuliere hulp op en doen vervolgens een beroep op de gemeente. Of ze doen alsnog een beroep op de gemeente (inwoners zien het als een recht door de aanduiding 'abonnementstarief') nadat ze daar eerder, voor de invoering van het abonnementstarief, vanaf hadden gezien vanwege de hoogte van de eigen bijdrage.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

De uitvoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) per 1 januari 2020 wordt deels lokaal en deels regionaal bekostigd. De ICT, het lokale meldpunt en het verkennend onderzoek worden bekostigd vanuit de extra middelen die zijn toegevoegd aan het gemeentefonds (€ 49.000,- voor Gooise Meren). De inkoop van de uitvoering van de hoorplicht en de expertise bij het verkennend onderzoek worden regionaal bekostigd vanuit de rijksuitkering voor beschermd wonen.

De uitgaven blijken vooralsnog binnen de beschikbare middelen te passen. In het eerste kwartaal 2020 is er in Gooise Meren één crisismaatregel opgelegd en nog geen verkennend onderzoek uitgevoerd.

Veilig Thuis

Door de invoering van de aangescherpte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en de radarfunctie zijn in 2019 bij Veilig Thuis meer meldingen van geweld binnengekomen. De formatie bij Veilig Thuis is daarom al uitgebreid. Dit wordt bekostigd uit de regionale begroting van Bescherming en Opvang. Veilig Thuis heeft recent niet aangegeven nog meer formatie nodig te hebben.

In 2019 is een pilot gestart met een multidisciplinaire casus gerichte aanpak (MDA++) bij acuut en structureel huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en seksueel geweld. Deze pilot heeft als uitkomst dat de methode MDA++ voor nu een goede aanpak in kan houden, maar dat de inrichting van de structurele MDA++ aanpak een andere moet worden. Daardoor kan nu nog niet worden overzien in hoeverre de MDA++ aanpak een formatie-uitbreiding voor Veilig Thuis noodzakelijk maakt. Het is mogelijk dat een andere werkwijze juist geen formatie-uitbreiding voor Veilig Thuis nodig maakt.

7.3 Financiële effecten na begroting 2020

Intensiveren van adolescentencontact Jeugd en Gezin

Sinds 2015 is uitvoering van het adolescentencontact een nieuwe taak voor Jeugd en Gezin. Gemeenten hebben destijds besloten dat Jeugd en Gezin deze nieuwe taak moet uitvoeren binnen de bestaande begroting. Volgens de inspectie voldoet de uitvoering van het adolescentencontact niet aan de eisen. Er ligt een plan om de contacten te intensiveren. De kosten hiervoor bedragen € 52.000 per jaar vanaf 2021. Deze kosten zijn onvoorzien, omdat er tot nog toe geen signalen van de inspectie waren. Omdat het om een wettelijke taak gaat, zijn deze kosten onvermijdelijk en kunnen we de uitvoering niet uitstellen.

7.4 Investerings

Huisvesting onderwijs

Het Integraal Huisvestingplan Onderwijs (IHP) voorziet in de renovatie en nieuwbouw van de scholen in Gooise Meren. Om te kunnen blijven voldoen aan de uitgangspunten en ambities uit het IHP worden conform de aanbevelingen uit de second opinion in de begroting extra uitgaven gereserveerd voor indexering tot 2021. De locatiegebonden kosten zijn situatie afhankelijk en nog onbekend. Daarom zal, per project worden bekeken in hoeverre een extra vergoeding nodig is. Indien nodig worden de locatie gebonden kosten ter besluitvorming meegenomen in de raadsvoorstellen voor het beschikbaar stellen van de kredieten. In overleg met de gemeente moeten de schoolbesturen ook keuzes maken in het ontwerp, de planuitwerking, aanbesteding en opdrachtverstrekking aan uitvoerende partijen om binnen de beschikbare budgetten te blijven.

Om de jaaruitgaven van de begroting te verlagen en op kosten ten behoeve van tijdelijke huisvesting te besparen is uitgegaan van het scenario met nieuwbouw voor één van de HAVO/VWO scholen op een andere locatie en is de planning gespreid over een langere periode. In vergelijking met de planning van het IHP vallen de jaarlijkse uitgaven hierdoor circa € 3 miljoen en de incidentele uitgaven ten behoeve van tijdelijke huisvesting circa € 9 miljoen lager uit.

In de begroting zijn geen kosten opgenomen voor projecten buiten het IHP, waaronder:

- Huisvestingskosten Elan PO;
- Reservering Revolverend fonds;
- Nieuwe aanvragen voorzieningen Programma onderwijshuisvesting vanaf 2021;
- Investerings ten behoeve van lokaal bewegingsonderwijs PO.

Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 8 | Sport, Cultuur en Recreatie

8.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 8 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	-6.042	-5.995	-6.011	-6.011
Besluitvorming na Begroting 2020	-129	-174	-174	-174
Structureel effect 2e Voortgangverslag 2019	-103	-103	-103	-103
Septemercirculaire 2019	-	-	-	-
Optimalisatie sportpark Naarden	-20	-20	-20	-20
Sporthal Bredius	-6	-51	-51	-51
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	-6.171	-6.169	-6.185	-6.185
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-18	-18	-18	-18
MJOP Sport (nav harmonisatie)	-18	-18	-18	-18
Overige voorstellen	-11	-11	-11	-11
Schoolvoetbal	-11	-11	-11	-11
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	-6.200	-6.198	-6.214	-6.214

8.2 Algemene aandachtspunten

Harmonisatie Sport

Zie paragraaf 8.3 investeringen.

Zwembaden

De begroting biedt de komende jaren slechts beperkt ruimte. Om die reden kijken we waar kansen liggen om middelen, ook ten behoeve van de sport, zo effectief mogelijk in te zetten. De nieuwe ontwikkelingen rondom Naarderheem, waarbij ook in een zwembad is voorzien, bieden in dit verband wellicht kansen.

8.3 Financiële effecten na begroting 2020

MJOP Sport

De onderhoudsuitgaven voor sportvelden zijn vanaf 2021 hoger ten opzichte van 2020 door areaaluitbreiding van de sportvelden in Gooise Meren. In Muiden worden 2 watervelden voor de hockey aangelegd en op sportpark Naarden is uitbreiding van een half sportveld. Hierdoor vallen per 2021 de reguliere onderhoudslasten onvermijdelijk hoger uit. Wanneer we voor het onderhoud van deze velden geen budgetten beschikbaar stellen, zullen de velden onvoldoende onderhouden worden, wat resulteert in vroegtijdige vervangingsinvesteringen. Dit brengt hogere kosten met zich mee.

Schoolvoetbal

Ieder jaar wordt in Gooise Meren het schoolvoetbal georganiseerd voor alle basisscholen in de gemeente. Jaarlijks nemen meer dan 3000 kinderen van groep 3 t/m groep 8 uit het basisonderwijs deel aan het schoolvoetbaltoernooi en is er een samenwerking met de verschillende voetbalverenigingen in de gemeente. Ieder kind mag en kan deelnemen aan dit jaarlijkse sporttoernooi. Jarenlang is het

schoolvoetbal georganiseerd door een echtpaar uit Gooise Meren. Inmiddels zijn zij hiermee gestopt en zijn de buurtsportcoaches sinds 2 jaar ingesprongen om te voorkomen dat de organisatie van het schoolvoetbal stil zou komen te liggen.

De buurtsportcoaches worden ingezet om inwoners meer te laten sporten en bewegen. Dit doen zij door middel van het organiseren van activiteiten. Het doel is om een activiteit op te starten en dit vervolgens te verzelfstandigen, zodat de buurtsportcoaches breed inzetbaar zijn en blijven voor verschillende doelgroepen.

Het schoolvoetbal legt jaarlijks een flink beslag op de ureninzet en het budget van de buurtsportcoaches. Daarom is er voor gekozen om de organisatie van het schoolvoetbaltoernooi bij Sportfondsen te beleggen in de vorm van een subsidie. Sportfondsen kan het schoolvoetbaltoernooi organiseren in samenwerking met HBO studenten van een sportopleiding, die zij al jaarlijks een stageplaats bieden. Daarnaast hebben zij een samenwerking met de MBO sportopleiding in Hilversum. De MBO studenten kunnen vanuit deze opleiding ingezet worden om het toernooi te begeleiden, bijvoorbeeld scheidsrechters, grensrechters etc. De MBO studenten behalen hiermee ook studiepunten. Doordat Sportfondsen het schoolvoetbaltoernooi met behulp van stagiaires kan organiseren, is dit haalbaar binnen een budget van € 11.000. Organisatie door buurtsportcoaches of een commerciële partij valt aanzienlijk duurder uit. Het schoolvoetbal organiseren via de buurtsportcoaches kost de gemeente € 32.000 uit het buurtsportcoachbudget. Via een commerciële partij zal dit ongeveer € 40.000 zijn door een hoger uurtarief en de winst- en risicomarge, die meegerekend worden. Door als gemeente mee te doen aan het landelijke schoolvoetbaltoernooi en het schoolvoetbal lokaal aan te bieden:

- Zorgen we voor extra lokaal sportaanbod, waardoor meer kinderen de kans krijgen om in beweging komen
- Laten we kinderen kennismaken met sport, bewegen en elkaar
- Vergroten we de maatschappelijke zichtbaarheid en betrokkenheid van deelnemende verenigingen

8.4 Investeringsraming

Overnamekosten sportaccommodaties

Het uitgangspunt voor de harmonisatie van het beheer is dat de gemeente eigenaar is van de velden en de kleedaccommodaties en tevens verantwoordelijk is voor het onderhoud hiervan. De verenigingen zijn eigenaar van de kantine en nemen dit onderhoud voor hun rekening. Die beoogde situatie komt niet in alle gevallen overeen met de huidige praktijk. Daarom is in een eerder stadium al in beeld gebracht welke accommodatie-onderdelen in eigendom moeten worden overgedragen om de beoogde eindsituatie te bereiken. Tevens is er een schatting gemaakt van de verwachte overnamekosten. In de afgelopen periode heeft er overleg plaatsgevonden met de verenigingen over welke onderdelen het precies betreft en is er een taxateur ingeschakeld, die de waarde van die onderdelen heeft bepaald. Ten opzichte van de eerdere raming leidt dit tot een verwachte stijging van de overnamekosten met € 500.000 tot € 800.000.

Investeringsraming renovatie sportvelden

De basis voor het MJOP is een inventarisatie van het aantal -/ soort velden, het jaar van aanleg, de huidige staat van onderhoud en de verwachte resterende levensduur. Daarmee ontstaat ook een goed inzicht in de verwachte vervangingsinvesteringen. Deze investeringen zijn sowieso een verantwoordelijkheid van de gemeente Gooise Meren, los van de harmonisatie. Totale uitgaven in de periode 2021-2024 circa. € 2,5 miljoen.

Algemene Baten en Lasten

Programma 9 | Algemene baten en lasten

9.1 Financieel beeld

Financieel beeld Programma 9 (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2020 - 2023	70.379	68.388	68.778	68.890
Besluitvorming na Begroting 2020	383	691	620	1.077
Structureel effect 2e Voortgangsverslag 2019	1.038	727	910	910
Septembercirculaire 2019	308	401	101	609
Structureel effect 1e Voortgangsverslag 2020	-963	-436	-392	-442
Begrotingssaldo vóór Perspectiefnota 2021	70.762	69.079	69.398	69.967
Mutaties Perspectiefnota 2021				
Onvermijdelijke ontwikkelingen	-228	-244	-244	-244
Mobile device management	-42	-42	-42	-42
Toename beheer raadsleden	-	-16	-16	-16
Aanbesteding nieuwe brandverzekering	-88	-88	-88	-88
Capaciteit wettelijke taken Jeugd en WMO	-98	-98	-98	-98
Overige voorstellen	-520	-445	-400	-400
Tijdelijke capaciteit transformatie KCC	-120	-45	-	-
Bijdrage Regio	-400	-400	-400	-400
Programma overstijgende voorstellen	-179	-145	116	-4
Actualisatie investeringsplan	-108	-454	-559	-943
Indexatie baten en lasten	-1.881	-1.881	-1.881	-1.881
Beheerplannen	PM	PM	PM	PM
maatregelen				
Invoeren kapitaallastenplafond	90	370	686	950
Begrotingsscan op taakveldniveau	250	350	400	400
Meicirculaire Gemeentefonds aanname	1.470	1.470	1.470	1.470
Begrotingssaldo vóór dekkingsvoorstellen	69.835	68.245	68.870	69.319
Dekkingsvoorstellen PN21	845	915	982	1.041
Prijsbijstelling voor 50% doorvoeren	500	500	500	500
Ambitie-/voorzieningenniveau verlagen	300	300	300	300
Investeringsniveau verder terugdringen	45	115	182	241
Begrotingssaldo PN 2021 - 2024	70.680	69.160	69.851	70.360

9.2 Algemene aandachtspunten

Herverdeling gemeentefonds

Vanaf 2021 zou sprake zijn van een nieuw verdeelmodel, dat beter aansluit op de kostenverschillen tussen gemeenten en een groot aantal knelpunten in de huidige verdeling kan wegnemen. Vanaf maart 2019 is onderzoek gedaan naar de herverdeling van het gemeentefonds. Dit onderzoek is uitgevoerd in twee delen): het Sociaal domein en het klassieke deel van het gemeentefonds.

De nieuwe verdeling is beoordeeld aan de hand van het vooraf met de VNG overeengekomen beoordelingskader. Zo wordt vastgehouden aan de huidige uitgangspunten en spelregels van de Financiële-verhoudingswet, die bepaalt dat de verdeling dient aan te sluiten bij de kosten van gemeenten. De conclusie is dat de nieuwe verdeling een oplossing biedt voor in eerder onderzoek gesignaleerde knelpunten en dat de formules zo goed mogelijk de kostenverschillen tussen gemeenten verklaren. Dat neemt niet weg dat voor sommige gemeenten sprake is van forse aansluitverschillen tussen het nieuwe verdeelmodel aan de ene kant en de kosten aan de andere kant. Voordat tot invoering kan worden overgegaan, moet voor deze gemeenten eerst verder gekeken worden wat de achtergrond is van deze verschillen en hoe hiermee bij de invoering moet worden omgegaan. Vandaar dat is besloten om de ingangsdatum van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds met een jaar uit te stellen tot 1 januari 2022.

9.3 Financiële effecten na begroting 2020

Mobile device management

De data die we in vertrouwen van onze inwoners ontvangen ten behoeve van de dienstverlening aan hen, hoort niet in handen van derden terecht te komen. Hiervoor is een goede beveiliging nodig en moet er gehandeld kunnen worden als er een device 'op straat' komt te liggen. Ook de Covid-19 crisis bewijst dat het hebben van een device managementsysteem geen overbodige luxe is. Het ontbreken van dit systeem zorgt ervoor dat er niet op afstand wijzigingen kunnen worden doorgevoerd, die bijvoorbeeld nodig zijn om een vergaderapplicatie toe te voegen.

Toename beheer raadsleden

De toename van het aantal gebruikers (rond de 55 raads- en commissieleden) leidt tot een verhoogde beheerlast (ICT). Deze wordt grotendeels ingekocht in de samenwerking met de gemeente Hilversum en moet dus verrekend worden.

Aanbesteding nieuwe brandverzekering

Verzekeringen die afgesloten worden is een vraag en aanbod spel. Door fusies in deze markt en doordat er landelijk meer claims worden neergelegd bij de verzekeraars, is de verwachting dat er (na de aanbesteding van 2020) een substantiële premieverhoging van de brandverzekering voor gemeentelijke panden aankomt. De branchegegevens laten namelijk stijgingen zien van gemiddeld 40%. Dit zou inhouden dat we op een premie van € 308.000.000 uitkomen. Dat is € 88.000 dan de premie voor aanbesteding.

Capaciteit

Om knelpunten op te lossen, is op 2 afdelingen extra (incidentele) capaciteit nodig.

Uitvoeringsdienst Sociaal domein

Er is een aantal wetswijzigingen doorgevoerd, die extra capaciteit vragen van de consultants van de Uitvoeringsdienst Sociaal domein (USD). Om de casuïstiek goed te kunnen behandelen, is er minimaal uitbreiding van 1 fte nodig. De betreffende wetswijzigingen zijn:

- Invoering abonnementstarief Wmo (groot aantal nieuwe cliënten naar de USD).
- Verplichte meldcode Kindermishandeling (verhoogd aantal (veelal complexe) casussen ter behandeling naar Veilig Thuis en naar de USD).
- Verplichte aanstelling van een gemeentelijke coördinator Meldcode Kindermishandeling.
- Invoering Verwijsindex Risicjongeren, extra handeling en coördinatie.

Klant contactcentrum

Op basis van het Programmaplan Dienstverlening 2.0 2019-2022 wordt het huidige KCC doorontwikkeld naar een brede Frontoffice, die regie voert op alle klantcontactkanalen. Op deze

manier kunnen we zoveel mogelijk klant(aan)vragen snel, zeker, deskundig en zorgvuldig afhandelen en inwoners, bedrijven, buurten en belanghebbenden zo goed mogelijk bedienen. Voor de implementatie van de brede Frontoffice is in 2021 en 2022 respectievelijk € 120.000 en € 45.000 nodig.

Bijdrage Regio Gooi en Vechtstreek

De toename is gebaseerd op de conceptbegroting 2021 van de Regio Gooi en Vechtstreek, waarin met name loon- en prijsontwikkelingen zijn verwerkt.

9.3 Investeringsen

Tractie

De jaarschijf 2024 voor uitgaven aan het wagenpark voor het beheer van de openbare ruimte is toegevoegd. Totale uitgaven in de periode 2021-2024 bedragen circa € 1,2 miljoen.

Automatisering

Jaarschijf 2024 is toegevoegd inzake vaste en mobiele werkplekken, programma digitalisering en fysieke hosts/access switches. Totale uitgaven in de periode 2021-2024 bedragen circa € 3,3 miljoen.

4 Financiële uitgangspunten begroting

4.1 Financiële uitgangspunten

Technisch financiële uitgangspunten (bedragen in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024
Financiële effecten				
Lasten	-2.551	-2.551	-2.551	-2.551
Loonontwikkeling	-1.350	-1.350	-1.350	-1.350
Prijsontwikkeling	-1.201	-1.201	-1.201	-1.201
Materiële budgetten	-941	-941	-941	-941
Subsidies	-190	-190	-190	-190
Onderhoudsvoorzieningen	-70	-70	-70	-70
Baten	2.140	2.140	2.140	2.140
Algemene Uitkering	1.470	1.470	1.470	1.470
Prijsontwikkeling leges en tarieven	670	670	670	670
Technisch financiële uitgangspunten	-411	-411	-411	-411

Loonontwikkeling

Vanuit de huidige cao 2019 is er nog sprake van een kleine doorwerking in 2021 (1,25%). Voor 2021 zelf is er nog geen cao, maar hanteren we de loonvoet sector overheid van 3,1% uit CEP van CPB (publicatie maart). Dit betreft de cijfers, die ook als uitgangspunt dienen voor de meicirculaire. Afsproken met uw raad is dat deze laatste als basis zal dienen voor de te hanteren indexaties. De sociale lasten zullen naar verwachting met 1,5% stijgen (waarvan 0,5% doorwerking cao). Het totaal effect bedraagt dan 5,85%. Voor de jaren daarna wordt geen rekening gehouden met een meerjarige ontwikkeling.

Prijsontwikkeling

Ook voor de prijsontwikkeling gaan we uit van de cijfers van het CEP van CPB (publicatie maart). Indexatie op basis van prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC) uit CEP bedraagt 1,7%. Daar wordt 0,3% aan toegevoegd vanuit een nacalculatie over 2019. Deze indexatie wordt toegepast op alle materiële budgetten alsook op de onderhoudsvoorzieningen. Voor de subsidieontvangers, waarbij sprake is van een groot aandeel personele kosten, zal een gewogen gemiddeld van loon- en prijsstijging van 4,6% worden toegepast. Voor de jaren daarna wordt geen rekening gehouden met een meerjarige ontwikkeling.

Algemene uitkering

De uitkomst van de meicirculaire 2020 is op dit moment nog niet bekend. Technisch uitgangspunt is dat we in onze begroting uiteindelijk de procentuele loon- en prijsstijging opnemen, die ook in de Algemene Uitkering wordt toegepast. Op basis van de hierboven genoemde indexcijfers schatten we in dat sprake zal zijn van 3% compensatie voor loon- en prijsstijgingen.

Prijsontwikkeling leges en tarieven

De uitgangspunten voor de prijsontwikkeling bepalen we ook van toepassing op de huuropbrengsten, leges en (belasting)tarieven. Dit betekent dat we rekenen met tariefstijgingen van 2%.

5 Risico's

Gemeentewerven

Er is een huisvestingsonderzoek beschikbaar, waarin scenario's zijn opgenomen. De resultaten hiervan worden gebruikt in de thans lopende uitwerking van het Koersplan voor de afdeling Beheer, Openbare Ruimte en Gebouwen.

OFGV

Per 2021 gaan de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten. De provincie ontving hiervoor dekking vanuit het Rijk. Het is nog onzeker wat de gemeenten ontvangen. De verwachting is dat dit voor de zomer van 2020 bekend wordt. Vanuit de OFGV is een herverdeling van de kosten naar de gemeenten gedaan. Voor Gooise Meren geeft de OFGV een indicatie van € 148.094.

GNR

Het komende jaar wordt belangrijk voor het GNR. In de eerste plaats zal de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen de deelnemende partijen geactualiseerd moeten worden. Dat zal in ieder geval een effect hebben op de bijdrage aan het onderhoud van de rijwielpaden (een minimale daling). In de tweede plaats moet rekening gehouden worden met het wegvallen van de aanspraak op het btw-compensatiefonds. Dit brengt in het geval van het GNR extra kosten voor Gooise Meren met zich mee (€ 43.730). Ingrijpender is dat Amsterdam en de provincie Noord-Holland uit het GNR willen treden. Deze partijen dragen substantieel bij aan het GNR. In de statuten van het GNR is echter opgenomen dat uittreding niet mogelijk is. De verbinding die deelnemende partijen zijn aangegaan, is 'eeuwigdurend'. Naar aanleiding van een rechtelijke uitspraak zijn de deelnemende partijen een overleg gestart dat mogelijk leidt tot het alsnog uittreden van genoemde partijen. Dit kan gevolgen hebben voor de bijdragen van de achterblijvende partijen, zeker op langere termijn. De juridische advisering zal incidenteel kosten met zich meebrengen.

Tomingroep

De Tomingroep compenseert de verliezen in het Tomin-werkvoorzieningsschap. Over 2019 is een verlies binnen de BV ontstaan. De reserve van de BV is op 31-12-2019 ten opzichte van 2018 gedaald met € 3 miljoen. De reserve bedraagt nog € 18,3 miljoen en is daarmee vooralsnog toereikend. Om financieel gezond te worden, is een verbetertraject gestart, dat in tweede helft 2020 zijn bestuurlijke besluitvorming krijgt.

Tarieven inkoop voorzieningen Jeugd

De verwachting is dat door het inkooptraject Sociaal domein, dat nu loopt, de tarieven vanaf 2021 gaan stijgen, waardoor meer budget nodig is voor de verlening van individuele voorzieningen Jeugd en maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning. Tijdens het inkooptraject Sociaal domein vindt een onafhankelijk kostprijsonderzoek door bureau HHM plaats. Op basis van dit onderzoek bepalen de samenwerkende gemeenten welke tarieven bij de inkoop van de individuele voorzieningen jeugd in de toelatingsdocumenten worden opgenomen. In die toelatingsdocumenten komt ook een regeling over de indexatie. Dit met inachtneming van rechterlijke uitspraken.

Stijgende zorgkosten WMO en Jeugd op indicatie

Ieder jaar stijgen de kosten voor hulp en ondersteuning uit de Jeugd en Wmo op indicatie. Zonder lokale (en regionale) beheersmaatregelen stijgen deze kosten volgens een schatting van de Regio van bijna € 21 miljoen in 2019 naar bijna € 30 miljoen in 2025 (24% stijging). Op dit moment loopt zowel bij de Regio als lokaal een traject Kostenbeheersing Sociaal domein.

Bescherming en opvang

Twee ontwikkelingen binnen bescherming en opvang zullen impact hebben op de begroting:

1. De eerste ontwikkeling is de in 2022 geplande doordecentralisatie van de middelen voor Beschermd Wonen van Centrumgemeente/Regio naar de lokale gemeenten en de daarbij behorende aanpassing van het verdeelmodel. De doordecentralisatie kent een ingroeipad van 10 jaar. Er is nog geen besluit genomen over hoe de objectieve verdeling voor Beschermd Wonen eruit komt te zien. In de meicirculaire 2020 wordt de verdeling bekend gemaakt. Minstens zo belangrijk voor Gooise Meren is dat er momenteel wordt gewerkt aan een compensatieregeling voor gemeenten die onevenredig veel plekken beschermd wonen binnen hun grenzen hebben. Hierin wordt geregeld dat de gemeenten meebetalen aan de kosten van hun inwoners, die in andere gemeenten gebruik gaan maken van beschermd wonen. Besluitvorming over het type kosten-verrekening/woonplaatsbeginsel dat wordt gekozen, staat gepland voor 2020.
2. De tweede ontwikkeling is de afbouw van het aantal bedden met 24 uurszorg binnen het Beschermd wonen GGZ (Wmo). Zonder nieuwe afspraken over enerzijds de taakverdeling tussen de Regio en de lokale gemeenten en anderzijds over de lastenverdeling van de beddenreductie, kunnen de lokale uitgaven voor (dure) individuele Wmo voorzieningen en bijstandsuitkeringen fors gaan stijgen. Dat geldt extra voor Gooise Meren omdat de gemeente 50% van het regionale aanbod aan beschermd wonen binnen haar gemeentegrenzen heeft.

6 Investeringsplan

6.1 Inleiding

De actualisatie van voorgenomen investeringen zou leiden tot een fors hoger niveau aan kapitaallasten. Het college wil een verstandig financieel beleid voeren en vindt die toename niet realistisch. Daarom maximaliseert het college de kapitaallasten op het niveau van de huidige Programmabegroting 2020-2023. Deze maximering betekent dat ongeveer € 8 miljoen per jaar minder aan investeringen wordt uitgegeven. Om dit te realiseren is een aantal zoekrichtingen uitgewerkt. Zie hiervoor hoofdstuk 2.4.3. De uitkomsten van deze zoekrichtingen zijn in onderstaand overzicht verwerkt (noodzakelijke investeringen 6.2) en financieel vertaald in deze perspectiefnota. De uitgestelde investeringen worden gepresenteerd in 6.3 doorgeschoven investeringen.

6.2 Noodzakelijke investeringen

Voor het onderstaande overzicht geldt dat in de aanloop naar de Programmabegroting 2021-2024 nog kleine aanpassingen kunnen worden doorgevoerd, daarbij rekening houdend met het kapitaallastenplafond en de uitgewerkte zoekrichtingen.

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Verbouwing brandweergarage Muiden	1.600.000	-	300.000		900.000		400.000					
Totaal programma 2	1.600.000	0	300.000	0	900.000	0	400.000	0	0	0	0	0
Wegen Beerensteinerlaan e.o. Pj 190	198.136	-	-		148.602		49.534					
CB Wegen Herenstraat e.o. Pj 189	74.760	25.000							14.952		59.808	25.000
CB Wegen Vlietlaan Pj 193 (incl. sloopksten)	863.559	150.000	130.000		733.559	150.000						
Wegen Spiegelstr. e.o. Pj 194	325.146	100.000			162.573	50.000	162.573	50.000				
CB Veldweg Wegen	61.296	-							21.185		40.111	

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
CB Olmenlaan wegen	295.188	75.000							147.594	37.500	147.594	37.500
CB Veerstraat/Veerplein wegen	700.138	-							350.069		350.069	
Wegen Graaf Wichmanlaan e.o.	738.628	200.000			369.314	100.000	369.314	100.000				
Wegen Slochterenlaan e.o.	399.092	150.000							199.546	75.000	199.546	75.000
GOMM Muiden, Mariahoeve	127.845	50.000	63.923	25.000	63.923	25.000						
GOMM Muiderberg, Eikenlaan	139.809	-	69.904		69.905							
GOMM Muiderberg, van der Helstpark	542.612	125.000	135.653		406.959	125.000						
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat	597.609	100.000			149.402		448.207	100.000				
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan	376.458	100.000					94.114		282.344	100.000		
GOMM Muiderberg, Brink	656.543	100.000							164.136		492.407	100.000
Energiestraat wegen	206.500	-	131.445		75.055							
Aanpassing A'rts strweg/Godelindeweg	150.000	-			-		75.000		75.000			
Verlegging van de Mariahoeveweg	1.530.000	850.000			765.000	425.000	765.000	425.000				
Mariahoeveweg P2	1.590.000	1.290.000	795.000	645.000	795.000	645.000						
Overloop parkeerplaats/ijsbaan Muiden	80.000	-							80.000			
Kunstwerken Burg. Van Wettumweg	1.079.500	-	540.000		539.500							
Meubilair afvalbakken (scheiding fracties)	250.000	-	200.000		50.000							
Aanleg fietsroutes/straten regionale ovk	600.000	420.000			-				600.000	420.000		
Aanleg fietsroutes/straten regionale ovk	600.000	420.000					-				600.000	420.000
Autoluw Naarden-Vesting	250.000	-					125.000		125.000			
Hoofd fietsroute/busbaan Amsterdamse Straatweg	200.000	-			200.000							

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Subtotaal Wegen	12.632.819	4.155.000	2.065.925	670.000	4.528.792	1.520.000	2.088.742	675.000	2.059.826	632.500	1.889.535	657.500
Op. Verl. Beerensteinerlaan Pj 190	363.037	-	-		272.278		90.759					
CB Op.verl. Herenstraat e.o. Pj 189	53.718	-									53.718	
CB Op.verl. Vlietlaan Pj193	307.659	-	17.659		290.000							
Op.verl. Nieuwe Spiegelstr. e.o. Pj 194	433.352	-			216.676		216.676					
CB Veldweg OV	44.265	-							4.265		40.000	
CB Olmenlaan OV	131.982	-							65.991		65.991	
CB Veerstraat/Veerplein OV	146.265	-							73.133		73.132	
OV Graaf Wichmanlaan e.o.	531.764	-			265.882		265.882					
OV Slochterenlaan e.o.	285.430	-							142.715		142.715	
GOMM Muiden, Mariahoeve OV	376.521	-	188.261		188.261							
GOMM Muiderberg, Eikenlaan OV	22.090	-	11.045		11.045							
GOMM Muiden, Vesting Oost OV	44.501	-	22.251		22.251							
GOMM Muiderberg, Buitendijk OV	61.042	-	30.521		30.521							
GOMM Muiderberg, van der Helstpark OV	19.160	-	4.790		14.370							
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat OV	21.026	-			5.256		15.770					
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan OV	10.721	-					2.680		8.041			
GOMM Muiderberg, Kocherplantsoen OV	49.462	-					12.365		37.097			
GOMM Muiderberg, Brink OV	23.082	-							5.770		17.312	
OV Burg van Wettumweg	73.500	-	-		73.500							
Vervanging OV: Keverdijk (incl. Vaartweg)	141000	-	141.000									
OV Brediusweg			130.000									
Subtotaal Openbare verlichting	3.139.577	-	545.526	-	1.390.039	-	604.132	-	337.012	-	392.868	-

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Verder met de Vesting Muiden	600.000	300.000	550.000	250.000	50.000	50.000						
Vestingplein	1.600.000	800.000	-	-	900.000	600.000	400.000	200.000			300.000	
Subtotaal cultuurhistorische wegen	2.200.000	1.100.000	550.000	250.000	950.000	650.000	400.000	200.000	-	-	300.000	-
Voorber krediet Tuindorp Keverdijk	200.000	-			200.000							
Gebouw De Vonk	1.500.000	-			1.500.000							
Subtotaal gebiedsontwikkeling	1.700.000	-	-	-	1.700.000	-	-	-	-	-	-	-
vervanging p-automaten (p/14)	88.000	-	88.000									
Parkeergarage De Olmen	7.500.000	-							5.000.000		2.500.000	
Modernisering parkeervoorzieningen	450.000	-	-		450.000							
Subtotaal parkeerautomaten	8.038.000	-	88.000	-	450.000	-	-	-	5.000.000	-	2.500.000	-
Totaal programma 3	27.710.396	5.255.000	3.249.451	920.000	9.018.831	2.170.000	3.092.874	875.000	7.396.838	632.500	5.082.403	657.500
Riolering Beerensteinerlaan Pj 190	3.140.128	-	271.000		2.084.096		785.032					
CB Riolering Herenstraat e.o. Pj 189	587.071	-							107.167		479.904	
CB Riolering Vlietlaan Pj 193	2.168.200	-	170.000		1.998.200							
CB Riolering Olmenlaan	874.299	-							437.150		437.149	
CB Riolering Veerplein/Veerstraat	664.304	-							332.152		332.152	
Riolering Spiegelstr. e.o. Pj 194	2.197.788	-			1.098.894		1.098.894					
CB Veldweg riool	454.047	-							23.158		430.889	
Riolering Graaf Wichmanlaan e.o.	4.672.749	-			2.336.375		2.336.374					
Riolering Slochterenlaan e.o.	2.448.302	-							1.224.151		1.224.151	
Riolering Oostereng deelplan 1	2.000.000	-			200.000		1.800.000					

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
GOMM Muiderberg, Eikenlaan	775.440	-	387.720		387.720							
GOMM Muiden, Vesting Oost	1.201.179	-	600.589		600.590							
GOMM Muiderberg, van der Helstpark	4.497.211	-	1.124.303		3.372.908							
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat	5.011.214	-			1.252.803		3.758.411					
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan	2.392.980	-					598.245		1.794.735			
GOMM Muiderberg, Brink	5.505.336	-							1.376.334		4.129.002	
Riolering Energiestraat riool	255.000	-	166.500		88.500							
Uitvoering maatregelen kwetsbare locaties wateroverlast	920.000	-	460.000		230.000		230.000					
Afkoppelen particuliere bij projecten openbare ruimte	920.000	-	460.000		230.000		230.000					
Waterbestendig herinrichten en (ver)bouwen	184.000	-	92.000		46.000		46.000					
Duurzaam ruimtelijk ontwikkelen (klimaatadaptatie)	460.000	-	230.000		115.000		115.000					
Vergroenen openbaar gebied en gebouwen	220.000	-	105.000		57.500		57.500					
Beschoeiingen 2020	95.000	-	95.000									
Beschoeiingen 2022	90.000	-					90.000					
Subtotaal riool	41.734.248	-	4.162.112	-	14.098.586	-	11.145.456	-	5.294.847	-	7.033.247	-
Upgraden begraafplaatsen	95.000	-	95.000									
Revitalisering aula begraf. Bussum	175.000	-	175.000									
Subtotaal begraafplaatsen	270.000	-	270.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plantsoen Beerensteinerlaan Pj 190	230.727	-	-		173.045		57.682					
CB Plantsoen Herenstraat e.o. Pj 189	5.937	-									5.937	

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
CB Plantsoen Vlietlaan Pj 193	479.272	-	24.272		455.000							
Plantsoen Spiegelstr. e.o. Pj 194	46.721	-			23.360		23.361					
CB Veldweg groen	5.449	-							-		5.449	
CB Olmenlaan groen	40.425	-							20.212		20.213	
CB Veerplein/Veerstraat groen	22.268	-							11.134		11.134	
Groen Graaf Wichmanlaan e.o.	98.264	-			49.132		49.132					
Groen Slochterenlaan e.o.	80.049	-							40.024		40.025	
GOMM Muiden, Mariahoeve	375.380	-	375.380									
GOMM Muiderberg, Eikenlaan	79.660	-	39.830		39.830							
GOMM Muiderberg, Buitendijke	42.940	-	21.470		21.470							
GOMM Muiderberg, van der Helstpark	17.305	-	4.326		12.979							
GOMM Muiderberg, Dorpsstraat	5.933	-			1.483		4.450					
GOMM Muiderberg, Tesselschadelaan	80.297	-					20.074		60.223			
GOMM Muiderberg, Kocherplantsoen	10.079	-					2.520		7.559			
GOMM Muiderberg, Brink	7.435	-							1.859		5.576	
Herinrichting Keverdijk	97.920	-	97.920									
Vervangen populieren Gooimeer	240.990	-	-		140.990		-		-		100.000	
Vervangingsinvesteringen groen	495.744	-			26.978		234.383		234.383			
Aanleg Tiny Forest (30 jr)	30.000	-	30.000									
Bomenplan Muiderberg (30 jr)	400.000	-	400.000									
Subtotaal groen	2.892.795	-	993.198	-	944.267	-	391.602	-	375.394	-	188.334	-
Totaal programma 5	44.897.043	-	5.425.310	-	15.042.853	-	11.537.058	-	5.670.241	-	7.221.581	-
Nieuwbouw ONS	4.208.214	-	50.000				438.050		1.860.082		1.860.082	

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Renovatie Vondelschool	4.229.862	-	286.362		-		1.971.750		1.971.750			
Renovatie Bussumse Montessorieschool	1.100.000	-	1.100.000									
Renovatie Juliana Daltonschool	2.384.267	-	1.958.625		425.642							
Renovatie Indoschool	1.762.716	-	1.452.063		310.654							
Nieuwbouw Min. Calsschool	143.360	-	143.360		-		-				-	
Nieuwbouw Tweemaster	3.206.095	-	217.120		2.440.188		548.788					
Renovatie W. de Zwijger	8.907.183	-	849.779		-						8.057.404	
St. Vitus Mavo	4.066.760	-	-		-		353.201		3.713.559		-	
Renovatie Goois Lyceum	984.659	-	-				-		-		984.659	
IKC	9.320.000	-	5.090.070		4.229.930							
Subtotaal Huisvesting onderwijs	40.313.116	-	11.147.379	-	7.406.413	-	3.311.789	-	7.545.391	-	10.902.145	-
Totaal programma 7	40.313.116	-	11.147.379	-	7.406.413	-	3.311.789	-	7.545.391	-	10.902.145	-
Renovatie rondbaan discusskooi AV Tempo Zuid Bussum	63.888	-	63.888									
Renovatie veld 4, 5, 6 HCAW Bussum	61.710	-	61.710									
Renovatie veld 2 De Negen Morgen Muiderberg	64.372	-					64.372					
Renovatie velden 1, mini1, mini2 BFC Meerweg Bussum	338.800	-					338.800					
Renovatie veld 4 SDO De Kuil Bussum	275.880	-					275.880					
Renovatie veld 2, mini1, mini2 NCV Naarden	377.520	-							377.520			
Renovatie veld 3 SDO De Kuil Bussum	275.880	-							275.880			
Renovatie velden 1,3 en 4 HC Naarden	854.260	-									854.260	
Overname activa ihkv tariefharmonisatie (10 jr)	800.000	-	800.000									

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Uitplaatsing zeeverkenners Westbatterij (20 jr)	200.000	-			200.000							
Sportvoorzieningen Westbatterijpark	100.000	-			100.000							
Subtotaal Sport	3.412.310	-	925.598	-	300.000	-	679.052	-	653.400	-	854.260	-
Vervanging speeltoestellen	801.125	-	180.225		155.225		155.225		155.225		155.225	
GOMM Muiden, Buitendijkje	54.586	-	27.293		27.293							
GOMM Muiden, van der Helstpark	12.887	-	3.222		9.665							
GOMM Muiden, Dorpsstraat	6.851	-			1.713		5.138					
GOMM Muiden, Tesselschadelaan	15.978	-					3.995		11.984			
GOMM Muiden, Kocherplantsoen	4.985	-					1.246		3.739			
GOMM Muiden, Brink	11.520	-							2.880		8.640	
Subtotaal Speelvoorzieningen	907.932	-	210.740	-	193.896	-	165.604	-	173.828	-	163.865	-
Groencompensatie SAAone Echobos	65.000	65.000	65.000	65.000								
Totaal programma 8	4.385.242	65.000	1.201.338	65.000	493.896	-	844.656	-	827.228	-	1.018.125	-
Vw Caddy (93-VTX-3)	43.000	-					43.000					
Vw Caddy (14-BZ-TL)	43.000	-					43.000					
Mitsubishi Canter (1-VKJ-71)	55.000	-	55.000									
Volkswagen transporter	69.000	-					69.000					
volkswagen transporter (VD-518_S))	69.000	-					69.000					
Mega Worker (electrisch voertuig)	50.000	-					50.000					
Piaggio Porter (VJ-968-F)	39.000	-					39.000					
Piaggio Porter (VJ-969-F)	39.000	-					39.000					
volkswagen Caddy (28-HTD-4)	43.000	-					43.000					
Volkswagen Transporter (8 jr) VP-737-	69.000	-							69.000			

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
G												
VW Amarok (8 jr) VR-340-K	69.000	-							69.000			
VW Transporter (8 r) VP-485-K	69.000	-							69.000			
Volkswagen Transporter (8 jr) VP-738-G	69.000	-							69.000			
Volkswagen Amarok (8 jr) VR-827-N	69.000	-							69.000			
DAF vrachtwagen (8 jr) 86-BBL-5	187.000	-							187.000			
Volkswagen Transporter (8 jr) VP-736-G	69.000	-							69.000			
Nimos	45.000	-									45.000	
Isuzu TFS 86 D 5-VLD-09	69.000	-									69.000	
shovel	60.000	-									60.000	
Nissan Primastar 72-VPN-8	47.000	-									47.000	
Subtotaal Tractie	1.272.000	-	55.000	-	-	-	395.000	-	601.000	-	221.000	-
Vaste werkplekken (5 jaar)	220.000	-			96.250						123.750	
Mobiele werkplekken/devices (3 jr)	683.000	-	125.000		139.500		139.500		139.500		139.500	
Kassa en Zuilen 2021 (5 jaar)	50.000	-			50.000							
Firewall/reverse proxy (5 jaar)	50.000	-					50.000					
Devices & raadomgeving 2022 (3 jr)	71.500	-					71.500					
Hardware voor opbouw raadsomgeving	35.000	-					35.000					
Programma digitalisering (5 jaar)	2.100.000	-	485.000		405.000		465.000		410.000		335.000	
Fysieke hosts, acces switches, wifi (5 jaar)	362.000	-	25.000				87.000		100.000		150.000	
Werkplekvirtualisatie en backup 2021 (5 jaar)	350.000	-			350.000							
Subtotaal Software	3.921.500	-	635.000	-	1.040.750	-	848.000	-	649.500	-	748.250	-

Noodzakelijke investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Totaal programma 9	5.193.500	-	690.000	-	1.040.750	-	1.243.000	-	1.250.500	-	969.250	-
Totaal noodzakelijke investeringen	124.099.297	5.320.000	22.013.477	985.000	33.902.743	2.170.000	20.429.376	875.000	22.690.197	632.500	25.193.504	657.500

6.3 Doorgeschoven investeringen

Doorgeschoven investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
GOMM Muiden, Zuidpolderweg	1.560.000	25.000			390.000		1.170.000	25.000				
CB Kloosterweg wegen	33.388	10.000							6.744		26.644	10.000
CB Herinrichting kruispunten Landstraat	821.341	30.000					71.341		750.000	30.000		
CB Brinklaan wegen	1.073.177	25.000			98.177		975.000	25.000				
Aanpassing hfdwegenstr Brinklaan Noord	150.000	-					75.000		75.000			
Aanpassing hfdwegenstr 'nieuwe 30'	400.000	-										
							200.000		200.000			
Aanpassing P+R Muiden	75.000	-					40.000		35.000			
Aanpak verkeersveiligheidsknelpunten	100.000	-			25.000		25.000		25.000		25.000	
Aanpassingen bushaltes	30.000	-			15.000		15.000					
CB Kerkstraat wegen	195.000	-	9.000		186.000							
Vrijliggend fietspad Mariahoeveweg	800.000	400.000			400.000	200.000	100.000	50.000	300.000	150.000		
Rotonde Zuidpolderweg- Mariahoeveweg	210.000	-							-		210.000	
Aanpassing wegvakken overwegen	163.500	75.000	163.500	75.000								
Wegen Burg. Van Wettumweg	582.000	20.000	82.000		500.000	20.000						

Doorgeschoven investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Laadplein 2021	32.500	27.500	32.500	27.500								
Laadplein 2022	25.000	20.000			25.000	20.000						
Laadplein 2023	25.000	20.000					25.000	20.000				
Laadplein 2024	25.000	20.000							25.000	20.000		
Aanleg fietsroutes/straten regionale ovk 2025	-	-							-			
Aanleg fietsroutes/straten regionale ovk 2026	-	-									-	
Verbeteren knelpunten wandel- /fietsroutes	33.000	-							16.000		17.000	
Aanleg fietsparkeerplaatsen/oplaadvz. Autoluw Muiden	75.000	-					-		40.000		35.000	
	100.000	-			50.000		50.000					
subtotaal Wegen	6.508.906	672.500	287.000	102.500	1.689.177	240.000	2.746.341	120.000	1.472.744	200.000	313.644	10.000
GOMM Muiden, Vesting West	46.150	-			9.230		36.920					
GOMM Muiden, Zuidwest	45.880	-					11.470		34.410			
GOMM Muiden, Zuidpolderweg	70.000	-			17.500		52.500					
CB Kloosterweg OV	21.500	-							1.500		20.000	
CB OV herinrichting kruising Landstraat	195.526	-					25.526		170.000			
CB Brinklaan OV	166.392	-			16.392		150.000					
Vervanging OV Naarderwoonbos	328.900	-	328.900									
Subtotaal Openbare verlichting	874.348	-	328.900	-	43.122	-	276.416	-	205.910	-	20.000	-
Vervanging VRI Laarderweg- Prinsenstraat (Bussum)	138.000	-	138.000									
Comm.verkeersregeli.met computer prov. N-H	25.000	-	-		25.000							

Doorgeschoven investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Graaf Lodewijklaan VRI	131.604	-			131.604							
subtotaal Verkeersregelininstallaties	294.604	-	138.000	-	156.604	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma 3	7.677.858	672.500	753.900	102.500	1.888.903	240.000	3.022.757	120.000	1.678.654	200.000	333.644	10.000
GOMM Muiden, Vesting West	99.056	-			19.811		79.245					
CB Kloosterweg riool	237.908	-							24.552		213.356	
CB Riolering herinrichting kruising Landstraat	491.659	-					41.659		450.000			
CB Riolering Brinklaan	523.651	-			53.651		470.000					
subtotaal riool	1.352.274	-	-	-	73.462	-	590.904	-	474.552	-	213.356	-
Restauratie Grafkapel Dudok van Heel	300.000	-	150.000		150.000							
Subtotaal begraafplaatsen	300.000	-	150.000	-	150.000	-	-	-	-	-	-	-
GOMM Muiden, Zuidwest	17.174	-					4.294		12.880			
CB Kloosterweg groen	15.141	-							-		15.141	
CB Groen herinrichting kruising Landstraat	41.694	-							-		41.694	
CB Brinklaan groen	32.134	-			-		32.134					
Losloopgebieden	50.000	-	50.000									
Vervangen populieren Gooimeer 2027	-	-										
Subtotaal groen	156.143	-	50.000	-	-	-	36.428	-	12.880	-	56.835	-
Totaal programma 5	1.808.417	-	200.000	-	223.462	-	627.332	-	487.432	-	270.191	-
Renovatie Julianaschool kwartIn	-	-										

Doorgeschoven investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Renovatie RK Montessorieschool	-	-										
Renovatie Vituscollege	-	-										
Subtotaal Huisvesting onderwijs	-	-										
Totaal programma 7												
Renovatie veld 3 De Negen Morgen Muiderberg	-	-										
Renovatie velden 2, 3 en 4 BFC Meerweg Bussum	-	-										
Renovatie veld 1 HCAW Bussum	-	-										
Renovatie rondbaan AV Tempo Zuid Bussum	-	-										
Renovatie veld 1 De Kuil Bussum	-	-										
Renovatie veld 3 HCAW Bussum	-	-										
Subtotaal Sport												
Herstel dak Gebouw G (Oostelijke vestingwallen)	66.000	-	66.000									
Subtotaal monumenten	66.000	-	66.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GOMM Muiden, Zuidwest	38.220	-					9.555		28.665			
Subtotaal Speelvoorzieningen	38.220	-	-	-	-	-	9.555	-	28.665	-	-	-
Totaal programma 8	104.220	-	66.000	-	-	-	9.555	-	28.665	-	-	-
Storage&backup/core switches 2025 (5 jaar)	-	-	-									

Doorgeschoven investeringen	Totaal Uitgaven 2020-2024	Totaal inkomsten 2020-2024	Uitgaven 2020	Inkomsten 2020	Uitgaven 2021	Inkomsten 2021	Uitgaven 2022	Inkomsten 2022	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024
Subtotaal Software	4.385.637	-	798.000	-	596.924	-	1.319.757	-	1.073.739	-	597.217	-
Totaal programma 9	38.220	-	-	-	-	-	9.555	-	28.665	-	-	-
Subtotaal	9.590.495	672.500	1.019.900	102.500	2.112.365	240.000	3.659.644	120.000	2.194.751	200.000	603.835	10.000